

376

DĚTSKÁ ZAHRÁDKA.

F. X - 680

T. obb

⁹⁵

Sbírka her, písni, říkání a přání

pro školy mateřské

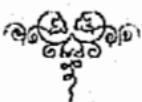
a nižší třídy obecných škol

od

Boženy STUDNIČKOVY,

Háček pěstounky na městské mateřské škole v Karlíně.

V. PRAZE.

NÁKLADEM KNĚHKUPECTVÍ B. STÝBLA,

6933.

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA
PEDAGOGICKÉ FAKULTY
Hradec Králové

Sign. nr. 11399/1,2
Inv. č. 202095

Milé družky v povolání!

Sbírka tato, již v ruce Vaše kladu, nesepsána zúmyslně ku vydání, ale povstala z potřeby vlastní, poněvadž, jak sami ze zkušenosti víte, nám na podobném materialu velice se nedostává.

Později, z více stran často jsouc žádána o hry a písni své, i vybízena, abych je vydala, učinila jsem tak, chtíc prozatím aspoň touto malou sbírkou Vám posloužiti.

Přijmětež prosím, laskavě, co Vám s ochotou podává družka Vaše

B. St.

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA
PEDAGOGICKÉ FAKULTY
HRADEC KRÁLOVÉ

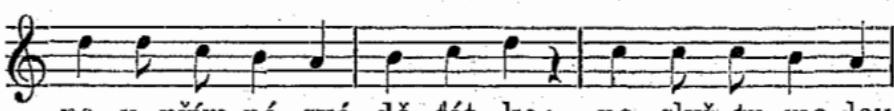
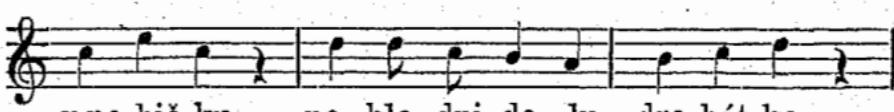
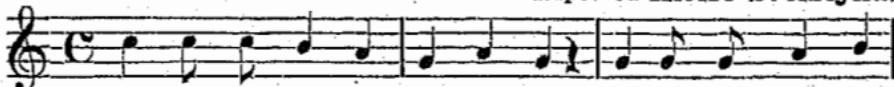
Signatura U1399

Inventár. č. 802095

1. Modlitba.

Zvolna a zbožně.

Nápěv od Aloise Šveistylla.

2. Na louce rostou kvítečky, —
každý má jiné šatečky,
já vím, že vše je od Tebe;
jak podívám se do nebe —
vidím tam lesklé hvězdičky
co krásné, zlaté hřebíčky.

3. Hvězdička ani květinka
nemá maminku, tatínka,
já však mám otce dobrého,
šel bych do ohně pro něho,
matičku nedám za tisíc
za celý svět — ba ještě více! —

4. Tys' mi je dal, můj pánbičku,
v tom modrojasném nebičku,
proto Tě mám tak tuze rád
každý den, i než chodím spat,
prosím Tě, abys ještě dál
mně oba zdravé zachoval.

2. Hra na neposlušnou mušku.

Zívě, ne příliš rychle.

Nápěv od Aloise Šveistylla.

By - la jednou ma-lá mu-ška, ta ne - ra-da

po-slou-cha-la, když ji mat-ka před tenoun-kou

pa - vu - či-nou va - ro - va - la. Když ji ma-tka

před tenounkou pa - vu - či-nou va - ro - va - la.

2. Jednou ráno vyletěla
do lesíčku blízoučkého

na slunci se vyhřívala
nemyslela na nic zlého.

3. V tom uhlídá pavučinu,
myslí, že ji lehko strhá,
ale pavouk, zlý nepřítel,
na ubohou již se vrhá.
4. Když ji zapřed' do svých sítí
muška hořce litovala:
„Ach co jsem to já dceruška
neposlušná udělala!“

Utvorí se dva kruhy, jeden zevní a druhý vnitřní. Dítky zevního kruhu pustice se zvednou ručky vzhůru a nápodobí stromy. Ve vnitřním kruhu, který představuje pavučinu, je pavoukem jedno dítko, které sedí na bobečku. Jiné dítě, muška, létá kolem stromů až při sloce třetí, protrhne malý kruh a vletí do něho, kde ji pavouk chytí a zapřádá ve spůsobu závitnice.

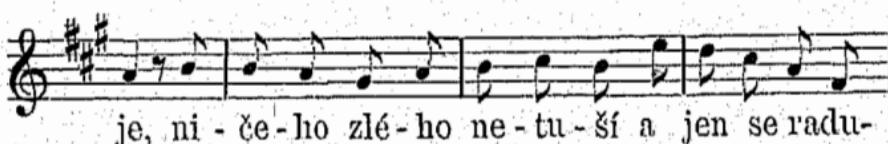
3. Hra na vlka.

Živě a krátce.

Nápěv od Aloise Šveistylla.

U le - sa stá - do kůzlátek sem tain si hopku-

je, ni - če - ho zlé - ho ne - tu - ší a jen se radu-

A musical score for a children's song. It consists of three staves of music in G major, common time, with a key signature of one sharp. The lyrics are written below each staff. The first two staves have identical music and lyrics:

je tra la la la la tra la la la la tra la la la
la la la la tra la la la la tra la la la la

The third staff continues the melody and ends with a double bar line and repeat dots, followed by the lyrics:

tra la la la la la la.

2. Tu poznenáhla od lesa
se k nim vlk připlíží
a za křovím tam uschován
mezi ně poblíží.

3. Však hle, již skok
a nejbližší kůzlátko uchvátil,
odnes je sebou do lesa
a víc se nevrátil.

Dítky sem tam hopkujíce představují stádo kůzlátek. Jedno dítko je vlkem, jenž se uschová za dvě vedle sebe stojící děvčátka, jež nápodobí krč roztahujíce ručkama sukně. Které vlk chytí, musí zůstat již mimo hry, jakož i vlk může být volen na novo.

4. Parostroj.

(Píseň s pohybem.)

Nápěv od Al. Šveistylla.

The musical score consists of five staves of music. The first four staves are in common time (indicated by '2/4') and the fifth staff is in triple time (indicated by '3/4'). The key signature changes from G major (one sharp) to F# major (two sharps) at the beginning of the fourth staff. The lyrics are written below each staff, corresponding to the musical notes. The lyrics are:

Š ř ř ř ř ř ř ř
Pa-rostroj u - há - ní

po tra-ti ko-lem se mi-há vše v zá-vra-ti

stromy i květinky tan-če-jí a v kotli páry tam

hu-če-jí. Hu hu

hu hu hu hu hu hu hu hu hu hu hu hu hu hu

2. Pohleděte vozů těch dlouhý řad
táhne se za ním jak velký had.

Přiložte topiči ještě víc
ať dýchá parostroj z celých plic,
hu hu hu hu hu atd.

3. Ať letí jako pták v povětrí,
za chvíli žádný ho nespatří. —
Hola hej páru teď nedustě,
honem ji raději vypusťte.
Hu hu hu hu hu hu atd.
4. Stanice tuto a nádraží,
ať se čas zbytečně nemaří,
kdo chce ať nyní tu vystoupí,
noví zas páni sem přistoupí.
Hu hu hu hu atd.
5. Zazvoní zvonec pak bim bam bim,
z komína vystoupí hustý dým,
písknutí povětrím otřese,
vítr je po kraji roznese.
Hu hu hu hu atd.
6. Parostroj z hluboka oddychá
a zase do dálky pospíchá,
za chvíli není víc k spatření
jen z dálky slyšet je hučení . . .
Hu hu hu hu atd.

Při písni této mohou dítky v několika zadních lavičkách
místo zpěvu syčetí v tempu melodie.

V místech, kde se zpívá: „zazvoní zvonec“ atd. „zazvoní též jedno z dítěk, jakož i při slovech: „písknutí povětřím otřese“ zapískne jiné z nich na písťalku. Po celou písň pak dupají dítčky přitlumeně v taktu.

Při této hře mohou také dítčky, vyjdouce z laviček, položit ručky jedno druhému na ramena, jako při pochodech, nápodobice vlak; kdežto jiná menší část dítěk utvoří tunel, spojíce vyzvednuté ruce.

5. Tkalcovská.

Písň s pohyby.

Nápov od Fr. Kavána.

1. Ho - ši chu - tě k stavu sedněm tak, tak,
2. O - sno - va ať na - ta - že - na tak, tak,

- tak, do ru-kou teď člunky zvedněm tak, tak,
tak, ka ždá nit-ka po - lo - že - na tak, tak,

- tak, ať se rychle jen kmita - jí z ruky v ruku
tak, outky pěkně hustě mějme a je - ště je

přesmy-ka - jí, je - den sem a dru- hý tam,
při-rá-žej-me; li - dé rá - di kou-pí zas,

af při - bý - vá prá-ce nám.
plátno pěkné, ka - na - fas.

Při zpěvu se nohama ustavičně dle taktu dupo a rukama při tom polhybuje, jakobychom prohazovali člunky. Při slovech pak: „tak, tak, tak,“ se vždy pěstěma udeří o lavičku, napodobice takto zvuk, jakobychom přiráželi outky.

6. Hra na poštovného.

Volně dle Kühlera.

Nápěv od A. Švelstylla.

Solo

Jsem zde u kupce Vol-né ho? vezu tu bednu

pro ně-ho; dva-cet-ník sto-jí po-štov-né,

fo Tutti

mně pak jen malé zpropitné, Dvacetník sto - jí

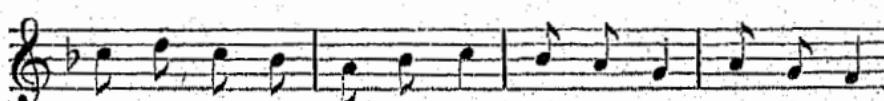
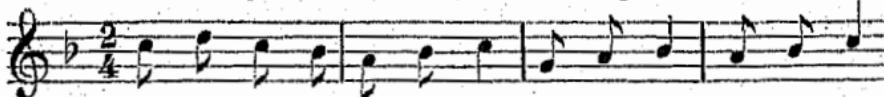

- poštovné, mně pak jen malé zpropitné.
2. Já ač se Volný nazývám
jsem kovář (krajčí, knihař) s bednou nic nemám,
snad patří tamhle sousedu,
já vás tam k němu dovedu.
 3. Já kupec Volný v pravdě jsem,
a tato bedna patří sem,
zaplatím vám rád poštovné,
a také vám dám zpropitné.

Dětem se dá skřínka, jež představuje bednu. Jeden, jenž jest poštovským, chodí s bednou a zpívá první sloku, druhou sloku zpívá ten, k u kterému poštovský s bednou přijde. Vždy se může určit několika dítkám: ty budeš krajčí, knihař, klempíř, sochař, malíř atd. až poslední je kupec, kterému bedna opravdu patří, ten pak zapívá poslední složku a hra může počnout znova.

7. Hra na rytíře.

Nápěv od Fr. Kavána.

kdo tu kostku po - ši - ne, to - ho chvála ne - mi - ne,

kdo tu kostku po - ši - ne, to - ho chvála ne - mi - ne.

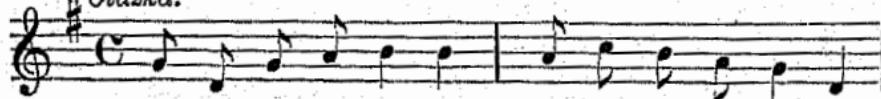
Trefit jednou (malá čest),
ale dvakrát, (větší jest;)
komu se však podaří,
že v ní třikrát udeří,
bude z něho velký pán,
rytířem hned bude zván.

Položí se krychle na zem, do níž jedno dítko dřevěnou kuličkon kroulí, ostatní děti stojí dvěma řady, tvořícce uličku kolem dítka. Písň se může zazpívat přede hrou.

8. Hra na řemeslníky.

Nápěv od Frant. Kavána.

Otázka.

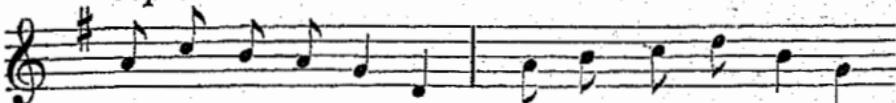

Jak pak dě-lá ko-vář, jak dě-lá, sy-ne-čku,

když mladé-mu koni ko-vá pod-ko-vi-čku,

Odpověď.

Tak-hle dě-lá ko-vář, tak dě-lá, ta-tí-čku,

2. „Jak pak dělá truhlář, jak dělá, synečku,
když hladce hobluje (stolek i lavičku?)“

Odp. „„Takhle dělá truhlář, tak dělá, tatíčku,
když hladce hobluje (stolek i lavičku.)““

3. „Jak dělá kominík, jak dělá, synečku,
do komína leza (rychle po žebříčku).“

„„Tak dělá kominík, tak dělá, tatíčku,
do komína leza (rychle po žebříčku.)““

4. „Jak dělá zahradník, jak dělá, synečku,
když večer zalívá (kvítí a travičku)?“

„„Tak dělá zahradník, tak dělá, tatíčku,
když večer zalívá (kvítí a travičku.)““

5. „Jak pak dělá bednář, jak dělá, synečku,
když pobíjí sudy (obruč ku obroučku).“

„„Takhle dělá bednář, tak dělá“ atd.

6. „Jak pak dělá zedník, jak dělá, synečku,
když ovrhá maltou (zdi nám u domečku)“

„„Takhle dělá zedník, tak dělá, tatíčku““ atd.

7. „Jak pak dělá krejčí, jak dělá, synečku,
když nám šije kabát (anebo sukníčku)?“
„Takhle dělá krejčí“ atd.
8. „Jak pak dělá ševčík, jak dělá, synečku,
když dratvemi šije (pro tebe botičku)?“
„Takhle dělá ševčík, tak dělá, tatičku“ atd.

Vysvětlení: 1. Při prvním verši vyvolí se tři hoši v kruhu, jeden z nich představuje koně, druhý kočího, a třetí je kovářem. Při sloce, kde odpovídá syn otci, vezme kovář konška za jednu nohu a napodobí přikovávání podkovy, při čemž kočí konška drží, aby se nesplašil.

2. Hoch jeden do středu kruhu vešlý nápodobí při odpovědi, hoblujícího truhláře; což všechny dělají v kruhu s sebou.

3. Dítko, představující komunika pozvedá ruce i nohy jednu po druhé, jakoby stoupalo na žebřík; i ostatní tak činí.

4. Hoch, zahradník představující, obchází kruh uvnitř a jakoby držel kropicí konev a zalíval květinky, tak se pohybuje.

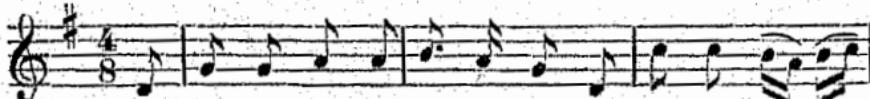
5. Jedno dítko je sudem a druhé je obchází, a jakoby bědnář přitloukal obrůče, tak se kolem něho pohybuje.

6. Jedno dítko ve středu kruhu jakož i ostatní nápodobí jakoby zednickou lžici, maltu na stavení vrhaly.

7. Při sloce této nápodobí se štíti, jako při 8. sloce zase pohyby ševce, když šije dratví a rozpřáhá ruce do šíře.

9. „Hle, muška letí vesele.“

(Hra. Volně dle Köhlera.)

Hle, muška le - tí ve - se - le na slunko se slo -

nit, však le-tí za ní vrabe-ček a chce ji do-ho-nit.

2. Muška ulétá co může,
leč není platno nic,
již vrabec po ní rychle zob! —
a mušky nemí víc.
3. Krahujec shlédl vrabčka
hned dříve s vysoka,
a jeho hlas i křídel šum
již vzduchem proniká.
4. Vrabeček hledá úkrytu
a letí níž a níž,
však krahuj ten ho chytíl přec
a nepustí ho již.
5. Tu přiblíží se myslivec,
uhlídá krahujec,
namíří puškou, rána — báč
krahujce zabije.
6. Myslivec zvednul krahuje
a při tom povídal:
Bůh vládu i moc člověku
nad celým tvorstvem dal.

Jedno dítko v kroužku dostane úlohu mušky, druhé vrabce, třetí krahujce a čtvrté myslivec. Muška létá v kruhu sem tam až ji vrabec chytí a zase do kruhu postaví, jakoby ji byl zdávil, vrabčík pak je chycen krahujem, až myslivec přijde s puškou a zastřelí krahujec, jenž upadne a t. d.

10. Návštěvy (hra).

(Dle Köhlera.)

Sbor

"My Vás jdeme na-všti - vit a radost Vám

1. řada

způso - bit. " „Ví - tá-me Vás, ví - tá - me Vás, ví -

2. řada

táme Vás! " „Dě - ku-jem Vám, dě - kujem Vám, dě -

Celý sbor

ku-jem Vám. " Bu - de - me spo - lu cho-dit

a ve - se - le se ba - vit [: o za - hrád - ce,

o kví - tí, to bu - de ži - vo - by - tí.:]

Děti se postaví do dvou řad proti sobě. Při zpěvu: „My vás jdeme navštivit“ . . . zpívají jedné řady děti ve sboru, a vedouce se, postupují v rovné čáře k dětem v řadě druhé, kteráž zatím stojí. Když přijdou až k nim, zapějí děti dosud stojící řádku druhou: „Vítáme vás.“ Načež děti přišlé jim s ukláněním děkují. Pak si podají děti naproti sobě stojící ruce, a utvoří takto páry, které pak pochodem za sebou jdoucí, zpívají: „Budeme spolu chodit a t. d. Pak se může zahrát hra znova, zase s jinými dítkami.

11. Čápi (hra).

Nápěv od Bož. Studničkovy.

The musical notation consists of four staves of music. The first staff starts with a treble clef, a key signature of one sharp, and common time. The lyrics are: "Čá - pi z dál-ných kra-jin le - tí za - se k nám,". The second staff continues with the same key signature and time signature. The lyrics are: "le - tí za - se k nám, tře - pa - jí kří - dlo - ma,". The third staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp, and common time. The lyrics are: "že jsou za - se do - ma, zo - bá - kem kla - pa - jí,". The fourth staff continues with the same key signature and time signature. The lyrics are: "hnízda svá hle - da - jí vo - la - jí ra - do - stně". Measure lines and three-beat markings (3) are present above several notes.

[ne-sein ja-ro Vám:]

Děti rozpráhnutvše ruky, létají kruhem, nápodobujíce vra-
cející se čápy. Při slovech pak: „zobákem klapají,“ tleskají děti
v ruce.

12. Hra na kukačku.

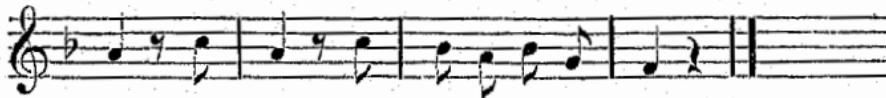
(Dle Köhlera.)

Po - vstaňte, ma-lí spá-či, ku - ka čka vo - lá

již. Tam nad ho-ra - mi slun-ko vy-stou-pá výš a

výš. Vzhůru, vzhůru, vzhů-rul! Ku-kač-ka vo - lá

již: Ku ku ku ku ku ku ku ku ku ku

ku ku ku ku ku ku ku ku ku.

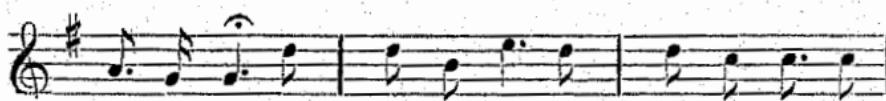
Pěstounka vyvolí několik dítěk, jež si pak sednou v kruhu na bobeček a schovají oči rukama, jakoby spaly. Když pak se silněji zpívá: vzhůru, vzhůru, vzhůru! — povstanou sedící dítěk a poskakují podle kukání v tempu.

13. Hra na myšku.

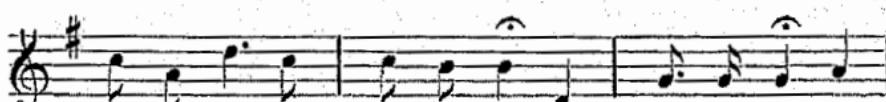
(Z Köhlera, volně přel.)

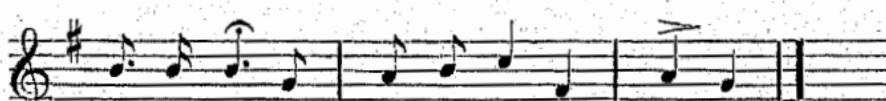
O myško má, o myško má, ty bys jen pořád

ml-sa-la. Však ty se jednou vy-pla-tíš a

ži - vo - tem to za - pla - tíš! O myško má, o

myško má, jen za nech již ml - sá - ní.

2. O myško má, o myško má,
tam v koutku past připravena
do ní tě chytit chtejí, věř!
a protož se jí z dálky střež;
o myško má, o myško má,
nenech se jen omámit.
 3. O myško má, o myško má,
ach co jsi to udělala:
bouch báč již past je zavřena,
a tys svobody zbavena.
O myško má, o myško má,
ach zle se ti povede.
-

Vysvětlení: V kroužku posadí se dvě děti na bobeček, po-dají si ruce a představují past. Jiné dítko je mlsnou myškou, jež kolem skrčené chodí a dělá, jakoby myška mlsala. Při poslední složce vleze do nastražené pasti, při čemž se tato zavře, dítky totiž dříve vyzvednuté ručky teď náhle spustí. Zároveň dítky v kruhu stojící, tlesknou v ruce, nápodobice bouchnutí zavírající se pastě.

14. Hra na medvěda.

(Dle Köhlera.)

Já mám malé - ho medvídka a ten mi dě - lá

ra - dost. On ne - u - blí - ží žá - dné - mu a

ne-způ - so - bí žalost. U mí též na dvou
no-hou stát i u - mí pěk-ně tan-co-vat. Na
stráž se po-sta - vi - ti a pěkně pozdra-
vi - ti. Kdo se chce po-di - va - ti, at
ta - ké hned za - pla - tí.

Dítky stojí v kruhu a to, které představuje medvěda, chodí provázeno jiným dítkem, medvědářem, po čtyrech, až na místech, kde se povídá, že umí na dvou nohou stát, postaví se na nohy, při slovech, že umí tančiti, několikrát se otočí a t. d. až konečně naposled chodí od dítka k dítku do klobouku vybírat.

15. Ptáček poslem (dle Köhlera).

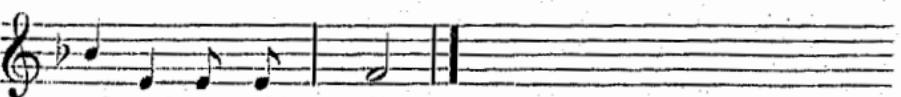
Hra.

Při-lét ptáček, le-těl z dálí k mým nohoum do traví-

čky, ne-sl lí-stek v svém zo - bá-čku, pozdrav

od mé ma-tič - ky.

2. Ptáčku milý, let zas nazpět,
já zde musím zůstati;
nemeškej však mou matičku
tam za mne polibiti.

Jedno dítko je ptáčkem, a s rozpřaženýma ručkama pobíhá v krnku jakoby létalo. Do úst mu dá pěstounka složený lístek. Při slovech: „k mým nohoum do travíčky,“ poklekne dítko ptáčka představující, k jinému dítku, jež pak od něho lístek vezme a samo zpívá druhou složku, načež pak je ptáčkem samo a hra se počne znova.

16. Hasičská.

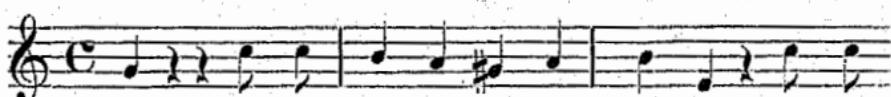
(Píseň.)

Živě.
ff

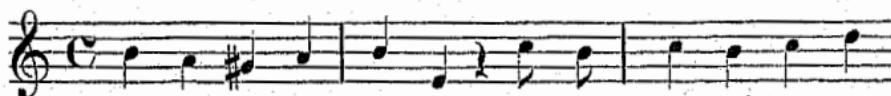
Nápěv od A. Švejstylla.

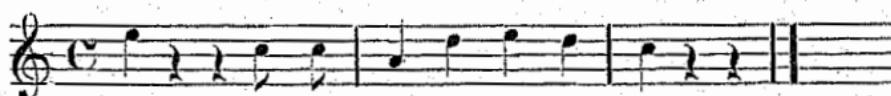
Co ta zá - ře zname - ná na tom ne-bi čer-ve-

ná? aj slyš zvon tak smutně zně-ti, v dálce

vi-dím dům ho - ře - ti! Kde jste kte - rý tam po-

spěš, prá-ce nech, k po-mo-ci běž.

2. Húrá! hasiči silní,
hoří! tož buděte pilní;
stříkačky již připravujte
a žebříky nastavujte,
jedte tryskem, kde hoří,
at se jen dům nezboří.

3. Ha, jak trámy již tam žhou
plameny se k nebi pnou.
Dým se ku oblakům zvedá,
každý východ z domu hledá.
Koho plamen zachvátí,
ten se více nevrátí.

4. Ku práci se již mějte
do ohně vodu lejte.
Hle jak plamen pohasíná,
pomalounku již usíná;
černý kouř se jen valí,
smělé hasiče halí.

5. Však po práci nyní zas
k odpočinutí je čas.
Díky hasičové mějte,
domů na cestu se dejte. —
Ticho všudy — zase klid,
po ohni již ani vid.

17. V lese.

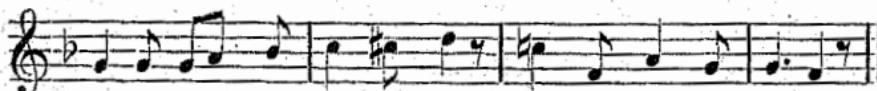
(Pís. Čile.)

Čile.

Nápov od Fr. Kavána.

V le - se prý tak krásně je, říkává ta - tínek,

mnoho stromků roste tam a vonných kvě-tinek.

Ptáčkové tam zpívají
veselé písničky,
a veverky hopkují
vzhůru na větvičky.

Tu zajíček vyplašen
utíká do houští,
zdá se mu, že myslivec
za ním se již pouští.

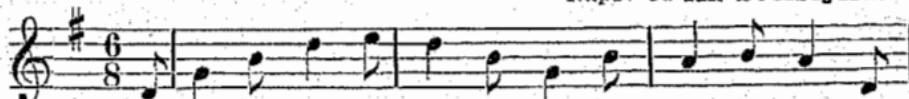
Tam zas liška zalézá
do doupěte svého,
to že má zlé svědomí,
bojí se každého.

Pojďme dítky do lesa,
slunce tam nepálí;
a jak se to v měkkoučkém
mechu pěkně válí.

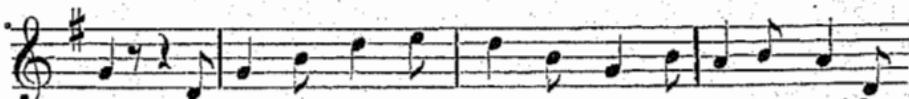
18. Pastýřská.

(Píseň.)

Nápov od Al. Šveistylla.

Nad vrchy rdí se čer-ván-ky, již br - zy bu-de

den; kde hůl je má, můj věrný pes? poženem stádo

ven. Jak ty o-ve-čky po-sluš-ně za beránkem svým

2. K ovci se tulí jehňátko
a ona radost má,
když ono na ní s důvěrou
obrací očka svá.
Nad stádem teď se pasoucím
má pes bedlivou stráž,
co zatím tamto ve stínu
hoví si pastýř náš.
Lu lu lu lu lu atd.

3. Z rákosu dělá píšťalky
a na ně pískat zná,
že kdo slyší ty písničky
z nich velkou radost má.
Když proskáčou se ovečky
a napaseny jsou,
tu vesele za pastýřem
zas do ovčince jdou.
Lu lu lu lu lu lu atd.

Při slovech: „lu lu,“ nápodobí dítky prsty, jako by hrály na píšťalu.

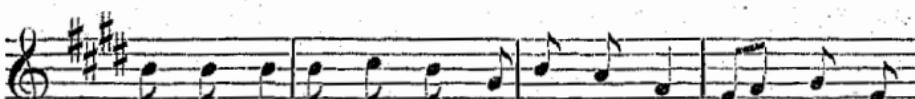
19. Při vysvětlování o válcí.

(Píseň.)

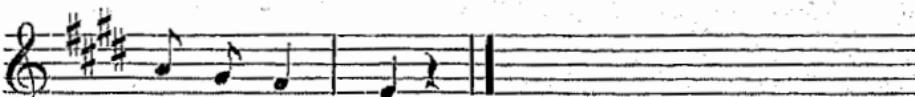
Nápěv od Fr. Kavána.

Pojď vá - le - čku ma - li - čký, budem dě - lat

nu - dličky, pak je va - řit ne-chá-me, sy - reč-kem

po - sy - pá - me.

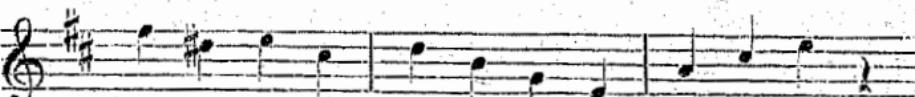
20. „Skoč hošíčku“.

(Píseň.)

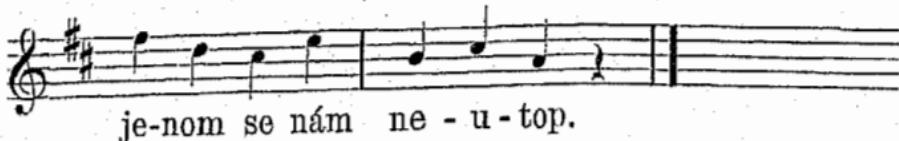
Nápěv od Bož. Studničkové.

Skoč ho - šíč - ku přes vo - dič - ku, jen ne - po - lam

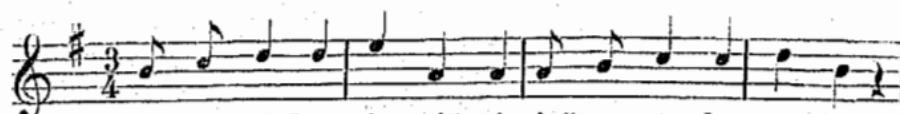
svou no - žíč - ku, skoč ho - šíč - ku ho - pi hop,

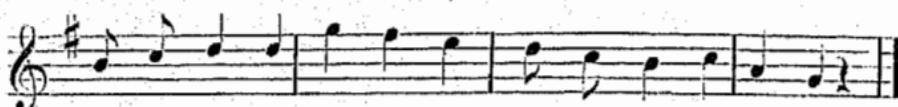
Pěstounka udělá dvě rovnoběžné čáry na podlaze a nebo v písku, což představuje potok. Po přezpívání té písni, mohou pak dítky jedno po druhém přeskakovat ony čáry.

21. „My jsme jako ti ptáčci“.

(Piseň dle Köhlera).

My jsme jako ti ptáčci, jež se pro-le-tu-jí
La la

zpí-va-jí si ce-lý den a jen se ra-du-jí.
la la

Kéž bychom vždy tak šťastny
a vesely byly,
jako s nevinnou myslí
jsme my v tuto chvíli.
La la la la la la atd.

Po veršiku prvním i druhém, když se zpívá: „la la la,“
*tleskají děti v ruce.

22. O macičkovi.

Nápěv dle „Adamku náš“.

The musical notation consists of three staves of music. The first staff starts with a treble clef, a key signature of one flat, and a common time (indicated by '4'). The lyrics 'Ma - cí - čku naš, co pak dě - láš?' are written below the notes. The second staff continues with a treble clef and common time, with lyrics 'ty lí - žeš no - ži - čku, my - ješ si hu - bi - čku,'. The third staff begins with a treble clef and common time, with lyrics 'proč to dě - láš? proč to dě - láš?'.

Dítko milé, ručky bílé
a tvářičky čisté žáček má mít jistě
každé chvíle, každé chvíle.

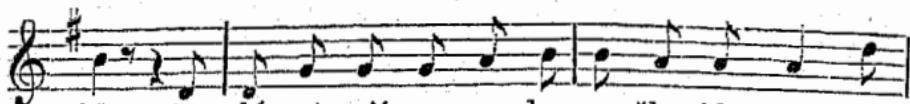
Ty pozor dej, tak to dělej,
že si čistý, dbalý, každý tě pochválí
rád se vždy mej, rád se vždy mej!

23. Mlýn.

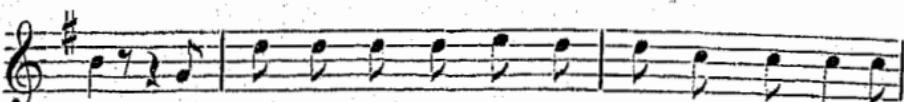
(Píseň s pohybem.)

Volně dle Köhlera.

The musical notation starts with a treble clef, a key signature of one sharp, and a common time (indicated by '8'). The lyrics 'Aj, sly - šíš to kla - pá - ní od-kud jde as? klip' are written below the notes. The notation uses eighth-note patterns throughout the staff.

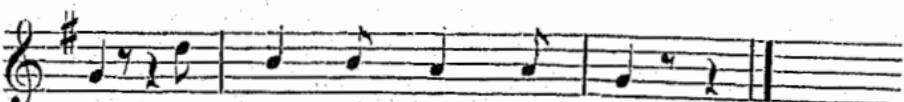
klap, to mlýn sto - jí u vo - dy, z něho jde hlas: klip

klap, v něm na no-hou mlynář je ve dne v no-ci a

stárka má po ruce ku pomoci, klip klap, klip klap, klip

klap, klip klap, klip klap, klip klap.

2. Hle, jak voda přes kola rychle ječí, klip klap
a do koše sypou hněd pilní mleči, klip klap
kámen pak zrníčka rozmačkává,
mouka se bílá z nich vysejpává,
klip klap, klip klap, klip klap.

Když mlynář však nemá co do koše dát, klip klap
mlýn klape vždy méně až zůstane stát, klip klap,
Však pánbůh když požehná obilíčka,
máme vždy v hojnosti též chlebíčka,
klip klap, klip klap, klip klap.

Při písni této se ustavičně dle taktu dupe, a při slovech:
„klip klap“, tlesknou dítky v ruce.

24. O hodném Pepíčku.

Zpívá se dle „Skřivánek je malý pták“.

Pepíček byl hodný hoch
do školky rád chodil,
byl vždy čistě umyтý,
v blátě se nebrodil.

Ve školce byl tichounký,
pilně pozor dával,
a pak doma matince
všecko povídával.

Ze školky šel spůsobně
nebyl rozpustilý,
za to každý rád ho měl,
každému byl milý.

25. Malá hospodyňka.

(Píseň.)

Nápěv od Al. Šveistylla.

Mírně

p

„Pojď Ma-rin-ko pojď se u - čit do-kud's je - ště

ma-lič-ká“, na - po - mí - ná svou dce - ruš - ku

Dětská zahrádka.

do-bro - ti - vá ma - ti - čka. Ny - ní za - meň
he-zky po - koj a pak přijd do ku chy-ně,
tak to dě - lá kaž - dá hod-ná a řád - ná ho -
spo dy-ně, tak tō dě - lá kaž - dá hod - ná
a řád - ná ho - spo - dy - ně.

2. Pojd se učit se mnou práti,
vypér si svou zástěrku,
namydli, pěkně vyždímej,
a pak povéz na šnůrku.
Tady rozválej mi těsto,
do polévky nudle jsou,
až vše povín tatíkovi,
pochválí dcerušku svou.

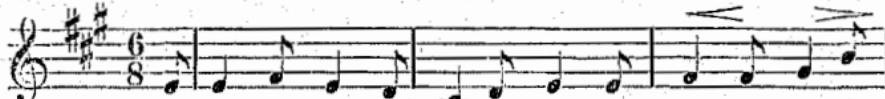
3. Tu máš hmoždíř, utluč cukr,
k obědu jsou lívance,
ty rád jídá náš tatínek,
chutnají též Marjánce.
Tak a teď si umej ruce,
ať máš čisté tvářičky;
za odměnu dám ti hezké,
štípané dvě hubičky.

26. Zdvořilé dítko.

(Píseň.)

Zvolna.

Nápěv od A. Šveistylla.

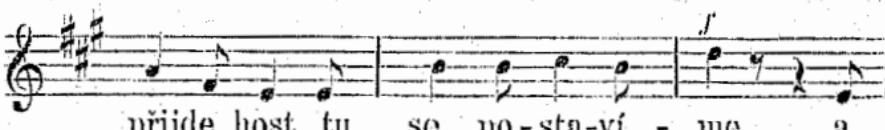
Já chci být dítkem zdvoří-lým a vždycky pamět

mít, že pa tří se na pot ká-ní zná-

mé ho po-zdra - vit. Když do ško-ly k nám

přijde host, tu se po-sta-ví - me, a

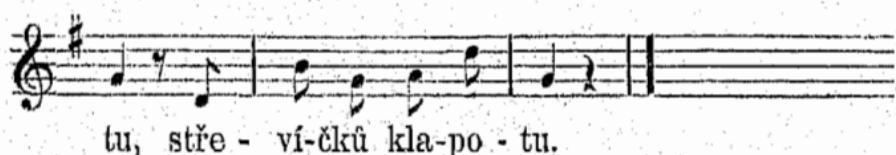
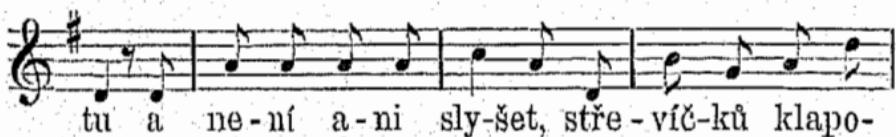
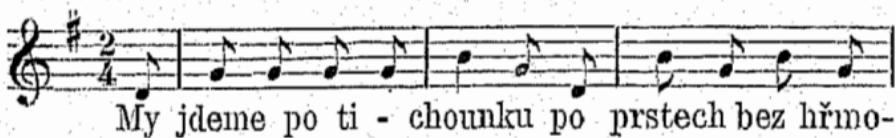

2. Jak mile přijdem ze školy,
at v kterýkoli čas,
tu tatínka i maminku
my pozdravíme zas.

A tatínek nás pochválí,
že zdvořily jsme tak,
i každý kdo nás jenom zná,
nás rád bude mít pak.

27. Pochod.

Volně dle Köhlera.

2. Teď jdeme jako vojsko
každý krok ráz na ráz,
a při tom si zapějem
vesele k tomu zas.
3. A nyní jako koník
poběhneme v kalup,
dělejme po něm také
hopity hopy hup.

První sloka se zpívá po tichu, druhá hlasitě, hlučně, a třetí veselé. Též vždy podle slov v písni, dítky kráčejí a hopkují.

28. Pochod přede hrou a po hře.

Nápěv od A. Šveistylla.

The musical score consists of four staves of music in 3/4 time, G major, with a key signature of one sharp. The notes are primarily eighth and sixteenth notes. The lyrics are integrated into the music, appearing below each staff. The first staff starts with a forte dynamic. The second staff begins with a piano dynamic. The third staff starts with a forte dynamic. The fourth staff begins with a piano dynamic.

Rhythmic patterns: The first staff uses a mix of eighth and sixteenth note groups. The second staff uses eighth note pairs. The third staff uses eighth and sixteenth note groups. The fourth staff uses eighth note pairs.

Lyrics:

- Rhythmic pattern 1: Rychle dí-tky, vstaňme či - le, té - to u - tě-
- Rhythmic pattern 2: še né chví - le, do řa - dy se již rovnej-me,
- Rhythmic pattern 3: pá-ry pěk-ně u - dě - lej-me. Po-cho - dem
- Rhythmic pattern 4: se zpěvem v řa-dě za sebou půjdem dem dem dem

po-cho - dem se zpě - vem v řadě za sebou pů-
jdem. Tra - la - la tra - la - la,
to je píseň ve - se - lá - lá - lá tra - la - la,
tra - la - la, to je pí - seň ve - se - lá.

Ted když jsme se proběhaly
a bujně se proskákaly,
do lavic zas se vrátíme
a slušně se posadíme.
Ba dosti v mladosti, užijeme radosti ti ti ti:
Trala la, tralala, to je píseň veselá atd.

29. Poděkování.

(Píseň.)

Nápěv od Bož. Studničkové.

O Bo-že, shlédni s svého nebe, a vy-slyš na-še

žá - do - sti. O splniž oč pro - sí - me Te - be
a žehnej té-to slav-no-sti. U-děl na - šim dár-cům
mi - le-ným, co k bla-že-nosti co k bla-že-nosti
po-slou-ží jím, co k bla-že-nosti, co k bla-že-nosti
po-slou-ží jím!

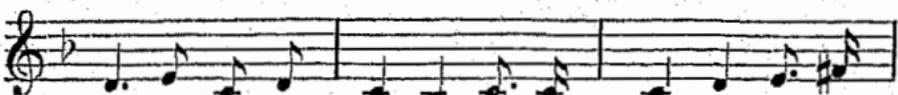
30. Písni co poděkování.

Nápov od Jos. Novotného.

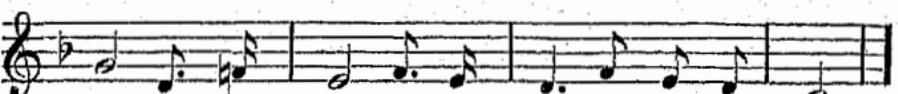
Dí - ky Vám, dí - ky Vám! du - še vzne - še-

né, čtě - te ště - stí z čí - lek jasných, slyš-te

dí-ky srd - cí hlasných, jež k ne - be - sům le - tě

jí, bla - ho vám, bla - ho vám, vy-pro-se - jí.

Říkání

31. O poctivém hošíku.

(Říkání pro tři dítky.)

Vypravovatel: Bylo již na večer
když pan kupec Krátký
z obchodu se vracel,
ale mezi vrátky
spozoroval náhle,
že peníze ztratil,
hned se tedy cestou
zpáteční zas vrátil.
A tu potká chlapce
tuze chudobného,
chůzí rychlou, během,
velmi uhřátého.
A ptá se jej takto:

P. Krátký: „Rozmilý synáčku,
nenašels' peníze
ve koženém sáčku?“

Hoch: „Našel, vzácný pane,
a teď ptám se stále,
komu asi patří;
a tu nenadále
vidím Vás se vůkol
všady ohlížeti.
Tuto prosím máte
zase Vaše zlato.“

Pán: „Počkej, milý hochu,
odměním ti za to!“

Hoch: „Rád jsem vám to vrátil
a s veselou duší,
za povinnost se nám
odměna nesluší!““

Pán: „Pověz, kde tvůj otec,
kde matka zůstává?“ —

Hoch: „Ach na jejich hrobě
dávno roste tráva! —
Nemám již nikoho,
co mohu dělati? —
neumím pracovat
a musím žebrati.““

Pán: „Pojď se mnou, synáčku,
hošik tak poctivý,
mezi dobrým lidem
snadno se užíví.
Budeš mým dítětem,
nemám též žádného,
vychovám si z tebe
člověka rádného.““

32. I od zvířátek můžeme se učit.

(Říkání pro více dítěk střídavě.)

Vypravovatel: Povídal tatínek jednou svému hochu,
aby do zahrádky vyšel sobě trochu,
a hodný synáček, když měl po učení,
šel se tam proběhnout pro své vyražení.
Procházel se cestou, prohlížel si kvítky,
ty mu připadaly, jako hodné dítky.
Tu nad ním cos letí, jak bílý obláček;
hned pozvedl hlavu a zavolal žáček:

Chlapec: „Ty rozmilá, bílá, malá holubičko,
počkej na chvilenu, pověz mi slovíčko!“

Holubička: „„Co ti mám povědít, dobrá ty dušičko? —
bud vždy tak čistotný, jako mé péříčko! —
To je holubičky krátká jen písnička,
ale zapiš si ji do svého srdíčka.““

Chlapec: „Ty malý skřivánek, zazpívej mi taky,
pověz proč tak časně létáš nad oblaky?“

Skrivan. Než slunéčko vyjde začnu již písničku,
a nesu ji vzhůru blíže ku nebičku.

Tak i ty mé dítě, hled vždy časně vstáti
a svou modlitbičkou chválci Bohu vzdáti.

Chlapec: Počkej, počkej dobrá, moje ty ovečko,
zastav se též u mne, jenom na slovíčko.

Ovečka: Bude-li vždy dobrý, uhlídá hošíček,
budou jej mít rádi lidé i pániček.
Že jsem vždy tichounká, maj' mne lidé rádi
a proto se každý se mnou kamarádí.

Chlapec: Pročpak, mravenečku, rychlá je tvá chůze?
zastav se trošinku, nepospíchej tuze!

Mravenec: Nesním nikdy lenit, mám vždy mnoho práce,
mnoho je co dělat a dnu je na krátce.
Chtěj se mravenečku vyrovnat v pilnosti,
a budeš mít vždycky chleba do sytosti.

Vypravovatel: Chlapeček si všecko dobře pamatoval,
a také se vždycky podle toho choval.
Časně ráno vstával, říkal modlitbičku,
pak si umyl ruce i také hubičku.
Jako mraveneček pilný byl vždy v práci,
až se mu divili jeho spolužáci.
Dobré měl srděčko, nešidil nikoho
maminka, tatínek měli radost z toho.

33. Spor o přednost počasí ročních.

Otec: Poslouchejte, moje děti,
chci se od Vás dovedětě,
kterému to z ročních časů,
dáte pochvalného hlasu.
Který ty bys pochválila,
řekni, Jaroslávko milá.

Jaroslava: Tatínku můj nejmilejší
jaro, to je nejkrásnější!
Slunéčko se z oblak směje
a travičku mladou hřeje,
kvítka zvedají hlavičky,
ptáčci zpívají písničky.
V lese, v zahradě i v poli
na vrchu i po údolí —
všude všecko znova vstává,
pánu bohu díky vzdává.

Otec: Bohumile synáčku můj,
kterému času dáš hlas svůj?

Bohumil: Já si chválím zase léto.
Na jaře co bylo vseto,
v letě teprv nám užravá
a užitek hojný dává.
Obilí se zlatě skvěje,
ovoce na stromech směje.
V letě všecko v plném žití,
slunko vřele na zem svítí,
hmyz tak mile vzduchem bzučí
a nás boha chválit učí.

Otec: Paulinka teď poví naše,
schvaluje-li slova vaše.

Paula: Jaro chválí Jaroslava
jemu zcela přednost dává.

V jaře bývá chladno, deště
a žádné ovoce ještě.

Bohuš zase léto chválí,
tu však slunce hrozně pálí.

Podzimek mi nejmilejší,
tot počasí nejkrásnější,
příjemný větríček vlaje,
ovoce na stromech zraje,
hrozny, hrušky a jablíčka
kupuje dobrá matička.

Otec: Pověz Ty, Karlíčku, zase,
kdy Ti milo v kterém čase?

Karlíček: Mně tatínku milá zima;
když večer sedíme doma,
v kamnech oheň popraskuje
a babička vypravuje.

Pak když všecko venku bílo
ach tu běhá se až milo.

Sněhuláka postavíme,
saňky z prken upravíme,
klouzáme se po rybníce
a co dále, ještě více!

V zimě chodí Ježíšek,
přítel hodných dětiček.

Otec: V jaře, v letě, v každém čase,
v podzimku i v zimě zase
najdem příjemností mnoho
těšit můžeme se z toho,
že nás pánbůh tak miluje,
na nás vždy pamatuje.
Každý kdo přemýslí, vidí,
že vše pánbůh dobře řídí.

34. Kdo matinku má radši?

Říkání pro tři dítky.

Matinka: Slunéčko klesá níž a níž,
jest krásno venku dlít,
jsem hotova, ted můžeme
již na procházku jít.

Pojď, Aneško, sem ke mně blíž,
my povedem se spolu,
a Jeník může třeba sám
seběhnout s vršku dolů.

Jeník: Však matinko já dobře vím,
že sestru radši máte,
k ní vždycky jen jste laskavá
a mne si nevšímáte.

Aneška: To mýlíš se, můj bratříčku,
matinka má tě radši,
vždycky se na tě usmívá
a nikdy nezamračí.

Matka: Vy mýlíte se oba dva
vždyť stejně vás mám ráda,
jen odložte tu nepřízeň,
co mezi vás se vkrádá.

Jeník: O roztomilá matinko,
tys přece moje zlato!

Aneška: Co Jeníček ti povídá,
nedávej pozor na to!
Já radši mám té, věř mi věř
má láska velká jako věž.

Jeník: Ne matinko, to lež je pouhá,
má láska je na mle dlouhá!

Matka: Již dost té hádky moje děti,
však uhodnu to sama,
já zrnčka chci zlatá míti,
a řeči jsou jen sláma.

Dokažte mi to skutkem svým,
ten důkaz bude větší,
než marné vaše hádání
a pěkné vaše řeči.

Kdo přičiní se hodnějším vždy býti
ten radši bude mne, a já jej, míti.
Teď pojďte sem a hubičku mi dejte
a upřímně se spolu porovnejte.

(Děti si podají ruce.)

35. Která je hodnější?

(Pro tři dítky.)

Růženka: Já hodnější jsem než-li ty,
umím písničku zpívat hned,
a říkání též umím dřív,
jde mi to všecko jako med.

Emilka: Vždyť tetinka tě káravá,
žes neposedna při tom zas,
však na mne se jen podívej!
já ticha jsem po celý čas.

(dítko představující tetinku k nim přistoupí)
Ty Emilko se pěkně uč
jako to děla Růženka,
pak teprvě tě pochválím,
pak budeš hodná holčinka.

Tobě Růženko pravím zas,
že na světě má všecko čas,
že nesmíš neposednou být
a ve všem slovo první mít.
Buď ticha jako Emička
a budeš moje dušička.

Dobročinnost.

(Pro tři dítky.)

Vojtíšek: Pohled, milá sestřičko,
zas mne přibyl krejcárek,
hnedle sobě koupím již
pěkný, malý kočárek.

Stanislávka: Vid, že mi tam posadíš
tu co koupím panenku? —
já ji pěkně vystrojím,
dám jí modrou sukénku.

Vojtíšek: Také sobě koupím míč
velký krásně barvený,
bičík s šňurkou zelenou,
potom sáček kožený.

Stanislávka: Já zas si koupím košíček,
jako má naše matička,
a do něj dám si šáteček,
pak hruštičky a jablíčka.

Vojtíšek: Podívej se, sestřičko,
jde k nám jakási holčička,
šatečky má chatrné,
zajisté je chudička.

Stanislávka: Nemá ani kabátek,
pohled, je ji zima snad,
je tak tuze bledoučká,
jistě, že má chudák hlad.

Vojtíšek k chudé holčičce:
Proč pak jsi smutná, holčičko?
a proč tak kloníš hlavičku?

Holčička: Jak pak mám býtí veselou,
když nemocnou mám matičku?
a nemám peněz na léky,
jež matičce jsou potřeba,
mám ještě malou sestřičku
a nemám pro ni na chleba.

Stanislava k *Vojtíškovi*: Já jí ty svoje krejcárky
na chleba pro sestřičku dám.

Vojt. k *Staň.* A já též všecky peníze,
třeba bych neměl pranic sám.

Vojtíšek k *holčičce*: Tu máš holčičko, kup si vše,
co matičce tvé potřeba.

Stanislávka: Na také moje krejcárky,
zas pro vás všecky na chleba.

Holčička: Vy jste tak dobrí! — nevím však,
smím-li to od vás také vzít? —

Vojtíšek: Jen si to vem a neboj se,
my budem potěšení mít.

Holčička: Zaplatí vám pánbůh na stokrát!
nám neumře již matička,
nakoupím pro ní leků dost
a pro nás všechny chlebíčka.
(Holčička odejde.)

Stanislávka: Jak mám teď radost, Vojtíšku!
až mi to srdce proniká.

Vojtíšek: Já také. Hraček máme dost!
Mám ještě toho koníka . . .

Stanislávka: A moje stará loutka též
kdybych ji ležet nechala,
ona by v koutku chudinka
pak opuštěná plakala.

Vojtíšek: Však je to, věř mi, dobře tak,
že jsme té dívce přispěli,
my můžeme být bez hraček,
ony by hladem umřely.

37. Ranní modlitbička.

Po tiché noci jsme procítly,
vesele ráno vítáme,
Tobě, jenž jsi nás opatroval,
Bože, díky své vzdáváme.

(*Po škole*).

K modlitbě ruce zvedáme
a Tobě díky vzdáváme,
za všecka dobrá naučení
jež slyšely jsme k potěšení.
Rač udělit nám ducha schopnosti,
abychom byly lidem k radosti.

(*Před školou.*)

Ty náš milý Božíčku,
tam v tom modrému nebičku,
dej nám svojim dětičkám
k učení vždy pilnost,
abychom svým rodičům
učinily radost.

38. Říkání štědrovečerní.

O Ježíšku náš maličký,
pohledni na nás dětičky,
ty sám Jsi na tento svět přišel,
abys nám cestu k nebi našel.
Narodil jsi se chudičký,
záblo Tě v ruce, v nožičky,
a Tvoje svatá božská máti
neměla Ti co do úst dáti.
My jsme také tak maličky
a jako Tys byl chudičký
a kdo nás dárky obdařuje,
tomu Ježíšek odměňuje.
A protož svatý Ježíšku
vztáhni k nám svoji ručičku
a žehnej těmto pánum drahým
a učiň život jejich blahým.
Sám Jsi jednou milostivě pravil,
když's na světě mezi lidmi trávil:
ba co učiníte dítčku maličkému,
jakoby jste učinili mně samému.

39. Přivítání arcibiskupa.

Jasnost Vaše Eminencí
v tomto krásných duší věnci
skví se jako perla jasná;
ano jako hvězda spasná
kam zasytí její záře,
tam se mžikem jasní tváře.
Protož spojme všechny hlásky,
děkujme za tolik lásky,
s kterou o nás chudé dítky
opuštěné malé kvítky,
pečují ti vzácní páni
nejen dnes, však bez ustání.
Den ten slavný převeselý,
na nějž jsme se natěšily,
přišel již a Jezulátko
roztomilé pacholátko
z jesliček se na nás směje.
Vše je krásné, vše se skvěje,
Srdečko nám v těle skáče,
jak na jaře mladé ptáče.
Nevíme, co říci máme —
„Zaplat Vám to Bůh!“ voláme.

40. Poděkování.

Tuto chvíli, jež nás velmi blaží,
po níž srdce napřed dlouho baží,
na tu, my ubohé dítky malé,
zpomínati budem neustále;
kdy jsme zřely Eminencí Vaše

a ty dobrativé pány naše,
tolik dárků, Jezulátko krásné,
šatečky a stromky tamto jasné,
To je všechno pro nás připravené,
radostí jsme celé udivené;
ručky svoje k nebesům zvedáme
požehnání od Boha žádáme
na ty hlavy, jež tak o nás dbají,
na ta srdce, jež nás ráda mají.
Chceme hodnými za to býti
a Vás vždycky v srdéčku svém ctiti.

41. Velectní a vzácní dobrodincové!

Tak milostivi Jste k nám byli
a tolik Jste nás obdařili.
Ten ověšený stromek zde
nás všecky přívětivě zve.
Tam pro některé dětičky,
též připraveny šatičky.
A všech těch dárků hojnost, krása,
nám lásku Vaši mocně hlásá.
Jak bychom ale odplatily,
co Jste nám tuto nadělili? —
Jsme ještě tuze maličky
a k tomu také chudičky.
Leč slib Vám přece můžem dáti,
že hodnými se chceme státi,
vždycky se dobře chovati
a tak Vám radost dělati.

42. Vaše Eminenci

a velevzácní pánové!

Mne zvolily si družky mé,
bych v této velké pro nás chvíli
za přítomné tu dětičky
Vás přivítala, páni milí.

Jsme malí jenom žáčkové,
však rozumíme, co se děje,
a naše malé srdcečko
Vám radostně naproti spěje.

Uchystali Jste tolik nám,
že očka naše blahem svítí,
však nedovedem povědít,
co každé z nás teď u vnitř cítí.

A proto aspoň řeknu Vám,
že velice Vás rády máme,
a v modlitbičce upřimině
si často na Vás zpomínáme.

Práni.

43. Drahý tatínu!

Hoch: Kdybych já, tatínu,
 byl hodně bohatý,
 já bych Ti vystavěl
 celý palác zlatý.

Děvče: Kdybych já, tatínu,
 hodně peněz měla,
 já bych Tobě všecky
 cesty pozlatila.
 Ale zatím chci Ti
 srdce své dát
 a se k páničkovi
 za Tě modlývati.

44.

Rozmilá matinko,
přišla jsem Ti přáti,
jenom mne tu nenech
nadarmo tak státi.

K srdce mne přiviň,
u Tebe tak milo,
a já Ti pošeptám,
co mi k přání zbylo.

45 Drahý tatínu!

Já jsem ještě malý hošik,
přece rád bych Tobě přál,
rád bych Ti něco pověděl,
aby si se hodně smál.

Aby po celičký život
smála se Tvá očička
na hodného poslušného
syna Tvého Ladička.

46.

Moje drahá matičko,
vezmi si mé srdíčko,
jiného nemám co dáti,
v něm stojí co Ti chci přáti.

Můj milý tatínku
ráda Tě mám,
vezmi mé srděčko,
já Ti je dám.

47.

Rozmilý strejčínku,
počkej jen chvílenku,
až si na to vzpomenu. —

Budu hledat v hlavince i v srdci
co jsem přát chtěl — snad vzpomenu přeci.
Vzpomněl jsem si! — Přeju Vám i sobě,
bych Vám radost dělal v každé době. —

48. Drahý dědečku!

V srdci malém zahrádku mi květe,
kvítek lásky k Vám v ní zachovám,
však Vy dobrě víte, můj dědečku,
že Vás velmi mnoho ráda mám.

Chci Vám kvítím lásky posázeti
cestičku, po které chodíte,
v ráj nechť obrátí se každé místo,
kamkoli jen nohou kročíte.

49. Drahý strýčku !

Jaro jásá,
všecko všudy pučí,
slunko září,
včelka hravě bzučí; —
a v tom máji,
milý strýčku můj,
v srdci jara
slavíš svátek svůj. —
Kéž Tvůj život
jak to jaro v nadné,
avšak — blaho Tvé ať neuvedne.

50. Milá maminko !

Víš, maminko, že jsem šelma,
toho však je vinna mladost,
leč vzdor tomu chci přec Tobě
vždy velikou činit radost.

Jako teď se často směješ
nad mými bujnými skoky,
pak se budeš usmívat
to nad mojími pokroky.

51.

Milovaná babičko,
pohledni v mé srdíčko;
jak na nebi hvězdiček
tak v něm citu perliček.

To srdíčko Tobě dám
třeba nic bych neměl sám,
ale za ty perličky
musíš mi dát hubičky.

52.

Milá drahá matinko,
co Ti mám dnes přáti?
Aby tobě pánbiček
ráčil zdraví dáti!

A teď Tobě povím zas
co bych já si přála,
aby Tvoje tvářinka
na mne se vždy smála.

53. Rozmilá matinko !

Jako pod slunečnou září
květinky rozkvétají,
tak i dítko kdy je ruce
matinky objímají.

Kéž bych mohla celý život
v náručí Tvé prožítí,
kéž bych mohla ruku v ruce,
ten svět s Tebou projítí.

54.

Kdyby si věděla,
má drahá matičko,
jak vřele pro Tebe
bije mé srdíčko.

Když to v něm zatuká,
zpívá to písničku:
miluji, miluji
mou drahou matičku !

55. Drahý tatíncu !

Jako zahrádka slunko své,
tak my Tě máme rádi,
celého světa poklady
nám Tebe nenahradí.

Matinka naše — růžičkou
a my — poupatka její —
Tvé oči — slunka paprsky,
jež láskou svou nás hřejí.

Když všecko k spánku ulehne
a všecky dřímaj' kvítky
tu ještě šeptaj' modlitbu
za Tebe Tvoje dítky.

56. Drahá matinko!

Ta vřelá hubička,
matinko přemilá,
ta mé celé přání —
napřed vyzradila.

Ta Ti pověděla,
co mé srdce cítí,
že Tě chci milovat
pro Tebe jen žítí.

57. Drahý tatíncu!

Pohledni v mé oko,
jak se dnes jen září,
vyčti radost moji
z usměvavých tváří.

A pak není třeba
ani Tobě přátí
mohu místo přání
hubičku jen dátí.

58. Drahá matičko!

Ty jsi mi nejdražší
na světě, matičko,
jen Tobě jediné
patří mé srdíčko.

Protož ti slibuji
vždy ve všem poslušnost;
vím, že to dobrého
dítka je povinnost.

59. Milovaná matinko! (neb: tatíncu!)

Maličké kvítko ještě jsem,
však až jen porozkvětu,
dokážu Vám co dovedu
a celičkému světu.

Z malého jádra vzejde strom,
a já až budu velká,
budu vždy hodná, poslušná
a pilná jako včelka.

(Hoch:) Z malého jádra vzejde strom
a já až budu větší
dokážu skutkem lásku svou,
a nej pouhou řečí.

60. Drahá matinko!

My malá poupatka
přišla jsme Ti přáti,
nenech nás tu dlouho
nadarmo tak státi.

Vem nás do náruče,
u Tebe tak milo,
kéž by jen ve světě
všude nám tak bylo.

61. Drahá matinko!

(dceruška přeje k svátku po přestálé nemoci.)

Místo přání chci dnes děkovati
za péči, jež o mne Jsi měla,
za ty mnohé noci, jež Jsi při mne
v nemoci mé s láskou probděla.

Když Tvá hlava jako andělova
nad postýlkou mou se klonila,
zapomněla jsem i na bolesti,
jen když Tvá mi očka slonila.

Ted' jsem zdráva zase péčí Tvojí,
posilněna vřelou láskou Tvou,
přijmiž za dar ku Tvojímu svátku
celou milující duši mou.

62. Rozmilý tatínku!

Víš, můj milý tatínku,
co bych já chtěl? —
aby jsi mne hodně rád
vždycky jen měl.

Za to já Ti radosti
chci dělat zas,
poslušným a hodným být
v každičký čas.

63.

Milovaná tetičko,
obráť ke mně očičko,
nemám Tobě čeho dáti,
ale chci Ti aspoň přáti:

Přejí Tobě zdraví, štěstí,
by Ti chtělo všade kvěsti;
sobě přeji lásku Tvoji —
ta af blaží duši moji!

64.

Můj milý bratičku,
přeji dnes sobě,
by si mne rád vždy měl
jak v této době.

A Tobě přeju zas:
Pánbíček s nebe
by Ti dal schopnosti
a chránil Tebe.

65. Drahocenná matinko!

Slavíte svůj svátek
když se louky šatí,
jarní kdy slunéčko
svěží zeleň zlatí.

Něžnými kdy zvonky
konvalinka zvoní,
skromná kdy fialka
z pod lupínků voní.

Nechť i život Váš je
velkým jarním svátkem,
blahá spokojenost
budí Vaším statkem.

Já chci violinkou
býti mezi mechem,
jež ti bude jevit
vděčnost každým dechem.

66. Milá matinko!

Dovol přistoupit k sobě blíž
dnes synovi Pepíčku,
třeba že často bujný je
a zlobí svou matičku.

Dnes přistupuje se slibem
a pravdu mluví svatou,
že nerozhněvá nikdy již
matičku svoji zlatou.

Věř, matinko, že rád tě mám,
však až jen budu větší,
dokážu to i skutkem svým
a ne jen pouhou řečí.

Pak budu Tvojí podporou
pak budu Tebe chránit,
dovedu se Tě zastati.
Tě se vší silou bránit.

67. Milovaná tetinko!

(Pěstounce.)

Co nás dítěk tolik kvítků krásných
přála bych si míti v tu chvíli,
bychom Vám pak pěkný věnec ke cti
všechny s láskou vřelou uvily.

Kvítků nemám, srdečka však naše
letí vstříc Vám plna radostí,
ústa malá neumí však říci
dušinka jak plane vděčností.

Dobré nebe odměň Vám tu lásku,
štěstí, rozkoš, Vás vždy provázej,
blahý osud růžemi Vám cestu
života Vašeho posázej.

68.

Slečno ředitelko drahá,
jedna je dnes naše snaha,
abychom Vám pověděly,
nač jsme dlouho již myslely,
že Vás všecky rády máme,
proto také posloucháme.
Prosíme, by ráda jste nás měla
a jak dosud nad námi vždy bděla.

69. Drahá tetinko!

(Pěstounce.)

- I. Všecky pospíchají,
by Vám k svátku přáli,
což by my jsme jenom
němy v zadu stály?
- II. Spěchám za nás malé
projevit Vám přání:
aby pánbůh s nebe
dal Vám požehnání!

Těž II. Mne si vyvolili
moji kamarádi,
abych Vám pověděl,
že Vás máme rádi!

70. Drahá tetinko!

(Pěstounce.)

Jak ta chudobička,
co ve trávě roste,
zvedá ke slunéčku
svoje očko prosté:

Tak i my maličtí
pozvedáme hlásku,
bychom projevili
velikou k Vám lásku.

71

Naše rozmilá tetinko,
skloňte se dneska k nám,
já ve jménu všech přítomných
Vám pěknou pusu dám.

A usmějte se pěkně tak
jako to děláte,
když spokojena s námi jste
a se nehněváte.

My budem prosit pánbíčka
by zdravíčko Vám dal
a naší drahou tetinku
nám dlouho zachoval.

72. Ctěná slečno ředitelko!

Poshovte mi, slečno drahá,
vždyť jsem ještě maličký,
sám přicházím Vám dnes přáti
za ty malé dětičky.

Nevíme, co říci máme,
ač se srdce raduje. —
Nechť Vám pánbůh dobrativý
mnoho blaha daruje!

73.

Již včera přes den celičký
jsem myslel bez přestání,
jaké as dneska řeknu Vám,
tetinko drahá, přání.

Až napadlo mi říci Vám,
když přemýšlel jsem dále,
že k pánu Bohu modliti
se budem za Vás stále.

74.

My, tetinko, jsme hotovy
s přání svým hnedličko,
neseme k svátku v dárek Vám
každý své srdíčko.

75. K novému roku.

Draží rodičové!

Zase nový rok nám nastává,
kéž Vám hojně štěstí podává,
avšak sobě přeju ještě dále,
abyste mne rádi měli stále.

Drahý tatíncu a maminko!

Přicházím s radostí přáti,
aby Bůh Vám ráčil dátí
zdraví stálé — všeho dosti;
to Vám přeju v upřímnosti.
Mně pak vždycky rádi mějte,
jako dosud o mne dbejte. —

O B S A H:

	Stránka
Modlitba	5
Hra na neposlušnou mušku	6
Hra na vlka	7
Parostroj	9
Hra na poštovného	12
Hra na rytíře	13
Hra na řemeslníky	14
„Hle muška letí veselé“ (hra)	16
Návštěvy (hra)	18
Čápi (hra)	19
Hra na kukačku	20
Hra na myšku	21
Hra na medvěda	22
Ptáček poslem (hra)	24
Hasičská	25
V lese	26
Pastýřská	27
Při vysvětlování o válci	29
„Skoč hošičku“	29
„My jsme jako ti ptáčci“	30
O macíčkovi	31
O hodném Pepíčku	33
Malá hospodynka	33
Zdvořilé dítko	35
Pochod	36
Pochod přede hrou a po hře	37
Poděkování	38
Píseň na poděkování	39

Ř I K Á N Í.

O poctivém hošiku	43
I od zvěřátek můžeme se učit	44
Spor o přednost počasí ročních	46

	Stránka
Kdo matinku má radší?	48
Která je hodnější	49
Dobročinnost	50
Ranní modlitbička	52
Říkání štědrovečerní	53
Přivítání arcibiskupa	54
Poděkování	54
Velectvení a vzácní dobrodincové	55
Vaše Eminenci	56

P R Á N Í.

Drahý tatínku	58
Drahý tatínku	58
Drahý dědečku	60
Drahý strýčku	61
Milá matinko!	61
Rozmilá matíčko	62
Drahý tatínku	62
Drahá matinko!	63
Drahý tatínku	63
Drahá matičko	63
Milovaná matinko (neb tatínku)	64
Drahá matinko!	64
Drahá matinko!	64
Rozmilý tatínku	65
Drahocenná matinko	66
Milá matinko	66
Milovaná tetinko!	67
Drahá tetinko	68
Drahá tetinko	68
Otěná slečno ředitelko!	69
K novému roku	70

DĚTSKÁ ZAHRÁDKA.

Druhá sbírka

původních her, písni, říkání a přání

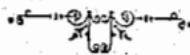
pro školy mateřské

a nižší třídy obecných škol

od

Boženy Studničkovy,

ředitelky mateřské školy městské v Karlíně.

V PRAZE.

Knihkupectví B. STÝBLA knihtiskárna.

Povzbuzena příznivým přijetím, jakož i schválením slavného ministerstva kultu, kteréhož dostalo se prvnímu dílu mé „Zahrádky dětské“, podávám tuto díl druhý, veskrze původních, nových her, písni a říkání svých.

K některým slokám svým zvolila jsem melodie národních písni našich, vědouc ze zkušenosti, že zpěvnost těchto prostých nápěvů sama usnadní učitelům i dětem jich zacvičení.

Pěkné ony melodie národní utkví spůsobem tímto trvale v mysli a srdci mládeži naší.

Upozorňuji taktéž, že z delších her, které se obzvláště k veřejným produkcím neb slavnostem školním hodí, mohou po případě i jednotlivé písni z celku co samostatně upotřebeny být.

B. St.

HRY A PÍSNE.

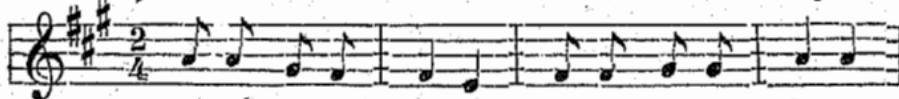

I. Hra na motýly.

Dětsky.

A. Šveistyll.

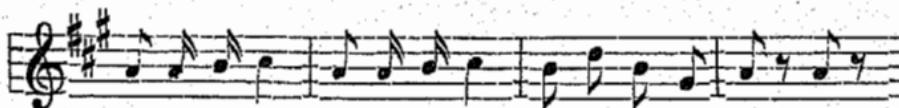
1. Louká sa-mé kví-tí, slu-né-čko ji zla-tí,

mo-tý-lo-vé po ní lé-taj' kro-pe-na-tí.

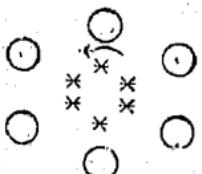
Tra-la-la la, tra la la la la la la la la la,

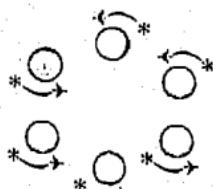
tra la la la tra la la la la la la la la la.

2. Oblétují kvítka
štávu sladkou ssají
a s jejich lupínky
mile sobě hrají.
Tra la la la, tra la la atd.

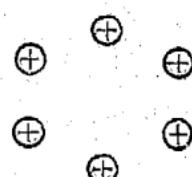
3. A když slunce zajde,
motýl domov hledá;
ukrývá se v kvítek,
do kališku sedá.
Tra la la la, tra la la atd.

1. fig.

2. fig.

3. fig.

Dítky vyjdouce z lavic utvoří velký kruh, načež na povel rozdělí se v šest malých kroužků, jež představují kalichy květin. Při započetí zpěvu vyběhne 6 díttek, jež představují motýly, z laviček, a „létají“ při první sloce uvnitř kroužků za sebou. Při druhé obletují kroužky, a při třetí, když se zpívá „ukrývá se v kvítek,“ usadí se na bobeček v každém kroužku. Při třetí sloce zpívá se „tra la la la“ po tichu.

2. O vodě,

(Říkání se zpěvy. — Dle národních písni.)

Děvče: O vodě si dítky dnes pohovoříme,
řekněme si pěkně, co vše o ní víme.
Dobrotivý Pán Bůh pršet ji nechává,
svlažené pak pole, úrodu nám dává.

Sbor. Zvolna.

„Pi synáčku pomaloučku“

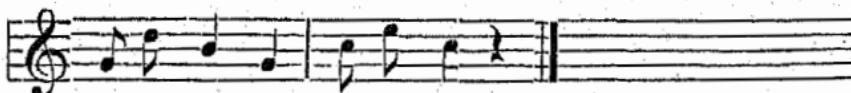
Prš de-ští-čku po-le-hou-čku, at nám ro-ste

ff rychle.

tra - vi - čka.

Prš, de - ští - čku

ho-dně hu - stě

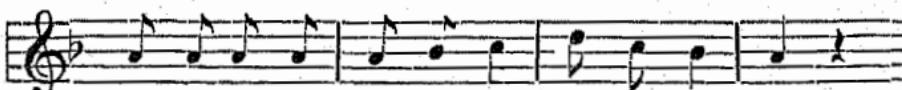
Děvče: Né jen rostliny si často vodu přejí,
též pořádné dítky vodou se vždy myjí.

Sbor. Živě.

„Šla Naninka do zelí“

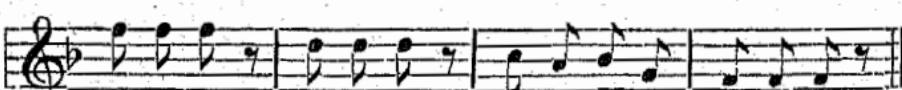
Rychle dít-ky, vo-du sem, ru-čky si u-my-jem,

kr-ček, tvá-ře, če-lí-čko, kaž-di-čký den.

Kdo se nechce často mýt, ten též nechce zdravým být;

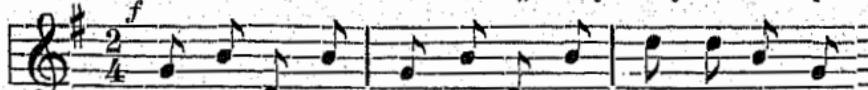

mejme se dě-ti-čky, budem ja-ko rů-ži-čky.

Děvče: Čistota je tělu zdravá,
proto maminka i šaty prává,
aby naše čisté tělo
také čistý oděv mělo.

Sbor. Živě.

„Hrály dudy u Pobudy“

Per-me se-stry, per-me či-le su-kně ta-ké

ko-ši-le, at je všecko prádlo bí-lé, br-zy bu-de
ne-dě-ie. Ne-še-tře-me rukou svých, at je prádlo
ja-ko sníh; kdyby někde skvrna zbyla, u-tr-ži-ly
bychom smíhl.

Děvče: Podlaha-li v sobotu je zašlapána,
musí být také vodou umývána.

Zvolna.
Sbor. „O Velvary“
Ve či-stounké vždy svět-nič-ce ka-
ždý zů-stávat chce. *Rychle.* Věchet, pí-sek, vo-du máme,
Zvolna. do práce se honem dáme; by svět-nička tak

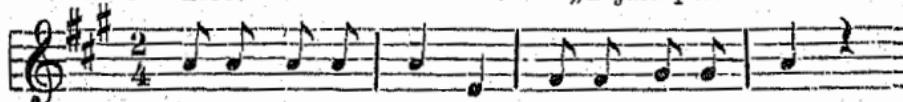

bě-loučká by - la ja-ko mou-čka.

Děvče: Jako na čistění, tak i vodu k pití
musíme my lidé, také míti.

Sbor. Živě.

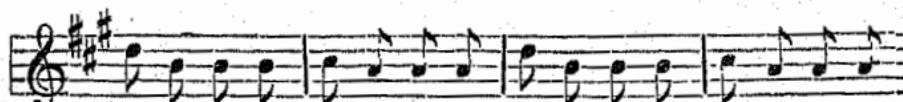
„Pijme pivo s bobkem“

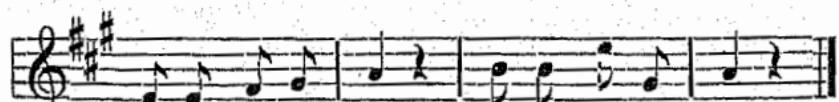
Pij-me vo-du či-stou, chceme zdrávy být,

bu-de-me hla - vi - čku vždycky lehkou mít.

Vo-da či-stá dává zdraví, tak maminka vždycky praví,

vo-du budem pít, chceme zdrávy být!

Děvče: Mlynáři, když voda na kolečka teče,
potom teprv pekař z mouky chleba peče.

Sbor. Zvolna.

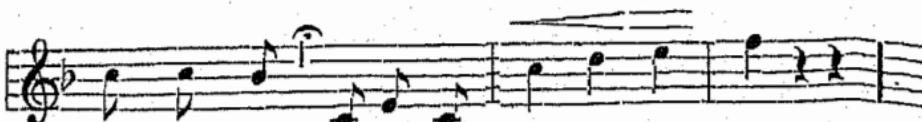
„Andulko, mé dítě“

Klip, klap, klip, mlyná-ři, klip, klap, klip, co je to,

že ne-máš se-mle-to? Klip, klap, klip, mlyná-ři,

klip, klap, klip, pospěš si, mou-ku nám dej!

Rychleji.

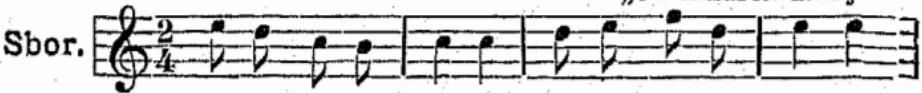
Nape-čeme housek a chleba co bu-de po-tře-ba,

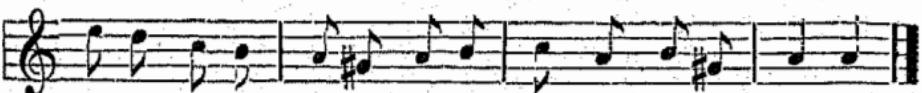
na-pe-če-me housek a chleba i vá-no-ček.

Děvče: Jest-li plamenem dům hoří,
voda ta ho jistě zmoří;
nebo voda oheň nenávidí,
proto on se před ní honem klidi.

„Já husárek malý“

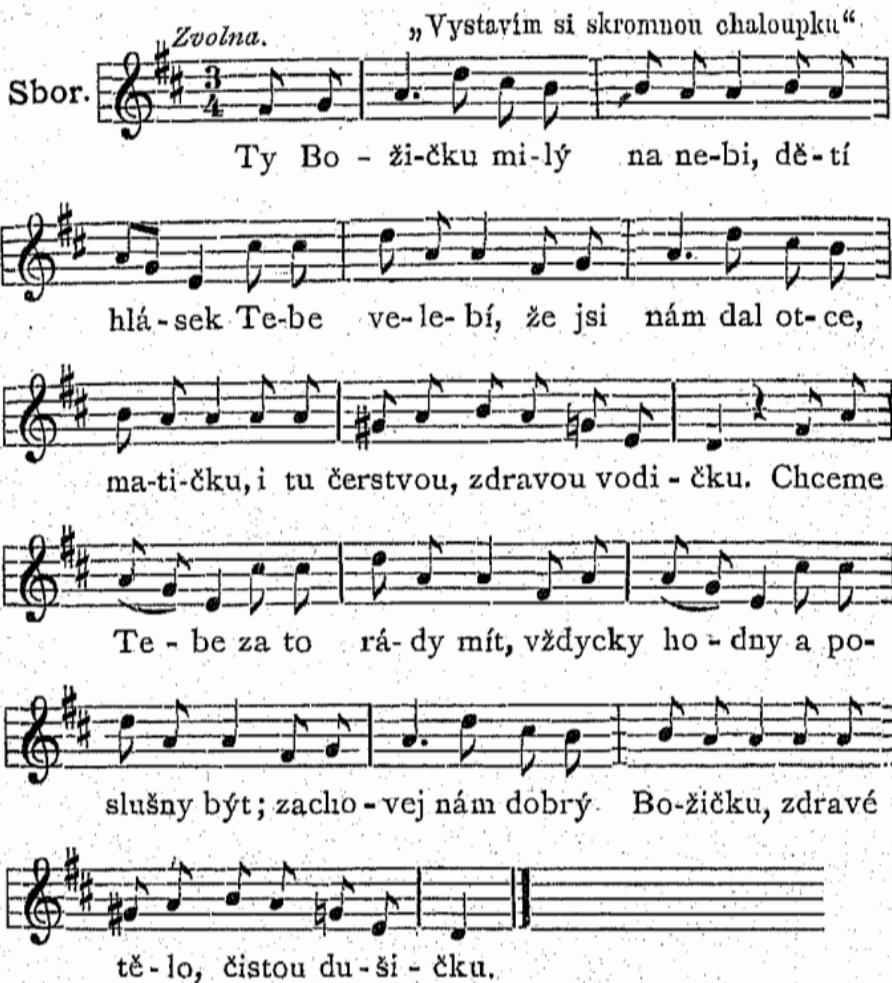
Sbor. Ha-si-čo-vé spěste, pro stří-kačky běž-te,

ho-ří, ho-ří! Pojdme ha-sit, tam na statém mě-stě.

Děvče: Jak nám voda užitečná mnoho,
slyšely jsme z vyprávění toho.
Protož sepněm ruce dítky milé
a děkujme Bohu této chvíle,
že nám dobrou vodu dává,
při zdraví nás zachovává.

Zvolna. „Vystavím si skromnou chaloupku“

Sbor.
Ty Bo - ži-čku mi-lý na ne-bi, dě-tí
hlá-sek Te-be ve-le- bí, že jsi nám dal ot-ce,
ma-ti-čku, i tu čerstvou, zdravou vodi - čku. Chceme
Te - be za to rá-dy mít, vždycky ho - dny a po-
slušny být; zacho - vej nám dobrý Bo-žičku, zdravé
tě - lo, čistou du - ši - čku.

Při 1. písni ukazováčkem pravé ruky tleskají děti na levou dlaň, nápodobice dešť, při řádce 3. a 4. činí se tak dvěma prsty a v rychlejším tempu.

V 2. písni při slovech „ručky si umejem“ nápodobi děti mytí rukou, jakož i podle slov ostatních čini.

Ve 3. písni nápodobi děti prani.

Ve 4. písni při slovech „včetn, písek, vodu máme, do práce se honem dám“ činí pohyby na lavičce před sebou, jakoby myly.

V 5. písni při posledních slovech: „vodu budem pít, chceme zdrávy být“ zvedají dítky ruce pravé, jakoby pozvedaly sklenice.

V 6. písni dupají dítky v tempu nohama jako mlýn. Při druhém oddílu této písni nápodobi dítky zadělávání těsta.

Při 8. písni povstanou všecky dítky v lavicích a zpívají poslední tuto píseň se sepnutýma rukama.

3. Píseň s prostoevky.

(Dle národní písni.)

Tempo pochodem.

„Složno, složno!“

Musical notation for the first line of the song, consisting of three measures of music in 2/4 time with a treble clef. The notes are primarily eighth and sixteenth notes.

I. Vstaňme chutě dí-tky mi - lé po-spo-lu se

Musical notation for the second line of the song, consisting of four measures of music in 2/4 time with a treble clef. The notes are primarily eighth and sixteenth notes.

bavme; nechť ve-se-lo té-to chví-le do řad již se

Musical notation for the third line of the song, consisting of four measures of music in 2/4 time with a treble clef. The notes are primarily eighth and sixteenth notes.

stavme. Všichni rovně jak vo-já-ci žádný at se

2.

Páže silné práci mnohou
vykonají rády, —

(Páže vzhůru k sobě, v před k sobě dvakrát.)

protož tužme svaly svoje,
dokavad jsme mlády;

(V dřep a na špičky vstoupit dvakrát.)

nohy zdravé statně kráčí,
chorý ten jim sotva stačí.

(Zvedat nohy jakoby kráčely.)

Cvičme tělo v ohebnosti,
narovnejme mladé kosti,

(Ruce v bok; s poskokem obrátit tělo v levo a zase v pravo dvakrát.)

cvičme tělo v ohebnosti,
a budou z nás jonáci.

(Tleskati v tempu po celé dvě řádky.)

3. Zdravá duše v zdravém těle
bydleti jen může,

(Všecky řady spojí ruce a pohybujou jimi vzhůru a dolů.)
tužme svoje údy směle
to k sile pomůže.

(Ruce v kliku a trčit jimi k zemi čtyřikrát.)

Ne být líný a ospalý,
raděj ve všem čilý, dbalý.

(Ruce v bok; úklony dvakrát v levo, v pravo dva skoky.)

Tak jen, tak jen staří, mladí
budou nás mít všichni rádi,

(Obě ruce s roztaženými prsty, vzhůru a vrtět jimi v zápeští.)

tak jen, tak jen staří, mladí,
budou nás vždy milovat.

(Tleskat v tempu na dvě noty jednou.)

4. Když jsme sobě ted pohrály;
odpočnout si jděme;
za sebou pěkně v pořádku
opět si sedněme.
Radost nám dnes z oček září,
hraje v údech, plane v tváři,
veselme se dítky milé,
veselme se této chvíle,
veselme se dítky milé,
vždyt pak máme krásný (slavný) den.

Při první sloce vychází dítky z lavic, stavíce se samy za sebou do stejných řad, načež při druhé a třetí sloce dle připsaných slov se řídí, konečně pak při čtvrté sloce opět za sebou se řadíce do lavic se vracejí.

4. O hodně Mařence.

(Píseň.)

Zvolna.

Nápěv od Al. Šveistylla.

1. Ma - řenka by - la hodně dít - ko, ač je - ště by - la

2. Jednou šla v zimě do školičky,
byl mráz a všude ledy,
tu na cestičku posnězenou,
přiletěl ptáček hnědý. —

3. „Ubohý vrabče! je ti zima
a zajisté máš hladu,
pohled! zde tobě bílé drobty
z houstičky svojí kladu.“

4. Dívenka dobrá tak to řekla
a nasypala ptáčku,
ten přiletěl a chutě sbíral
drobečky do zobáčku.

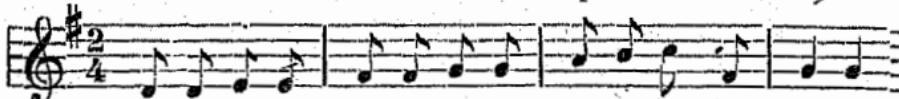
5. Pánbíček s nebe na to hleděl
a radoval se z toho,
udělil jí své požehnání
a dal jí štěstí mnoho.

5. Kúzlátko.

(Piseň.)

Veselc.

Nápěv od Al. Šveistylla.

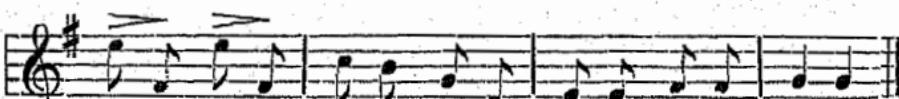
1. Kú-zlátko si po-ska-ku-je, tra-vi-čka mu chutná,

však já ta-ké rá-da zpívám, nejsem nikdy smutná.

Však já ta-ké rá-da zpívám, nejsem nikdy smutná,

však já ta-ké rá-da zpívám, nejsem nikdy smutná.

2. Hodné dítko má v srdéčku
uzavřené ptáče;
[to v něm neustále zpívá
a vesele skáče.]

6. Říkání se zpěvy.

(Pro tři dívky a hochu.)

1. děvčátko říká: Umím novou píseň,
zapěju ji vám,
protože vás družky
velmi ráda mám.
Mne ji naučila moje sestřička,
bude se vám líbit, ač je maličká.

1. děvče zpívá:

Nápěv od Al. Šveistylla.

Ho-lu-bin-ko, ho-lu-bin-ko, ty jsi vždycky
rit. ————— a tempo.
čistounká, protó máme te-be rá-dy, pro-to jsi nám
miloun-ká.

2. děvčátko říká: Ta tvoje písnička,
ta je roztomilá! —
já se zas ve školce
téble naučila:

2. děvče zpívá: Zvolna.

Každé rá-no i na ve-čer modleme se k pánbí-

čku, a - by za - cho - val nám zdravé, ta - tí - čka i
ma - tič - ku, a - by za - cho - val nám zdravé,
ta - tí - čka i ma - ti - čku.

3. děvče říká: Líbí se mi obě, ty vaše písničky
já zas tuhle umím od mojí matičky.

3. děvče zpívá: Živě.

Ja - ko ta vče - li - čka, co je v stá - lém le - tu
rit.
a med so - bě sbí - rá s ka - ždi - čké - ho kvě - tu:
a tempo.
My děv - čá - tka budme, prá - ce so - bě hledme,
f
bud - me vždy ve - se - ly, vše - dní den v ne - dě - li,

Volně.

Hoch říká: Já jsem je poslouchal,
ty vaše písničky,
jen se dle nich řídte,
rozmilé holčičky.
A jak vám to sluší,
když se rády máte
a vesele sobě
při tom zazpíváte.

7. Hra na rolníka.

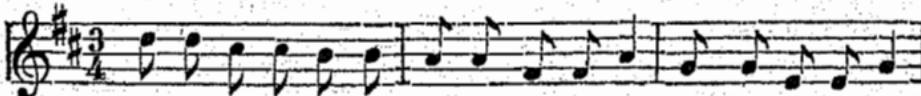
(Dle národních nápěvů.)

Hoch, jenž představuje rolníka:

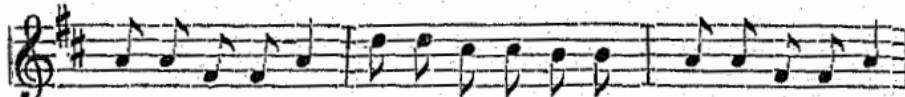
Rolníci jsme pracovití, pilní;
proto býváme též zdraví, silní,
my to víme, že vám v městě třeba
housek mnoho, rohlíčků a chleba
a že pekař mouku musí míti,
proto obiličko chceme síti.

Děti zpívají: Volně.

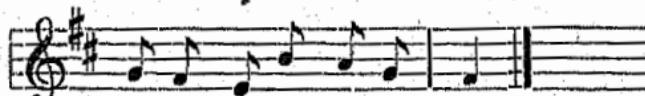
„Hněvej ty se na mne“

Roz-se-ju tě zr-ní na to políčko, však až na ja-ře

vzejde sluníčko. Rozse-ju tě zr-ní na to po-lí-čko,

z jara vzdejdeš br-zы - čko.

Rolník: „Pán Bůh obilíčko nechal zráti,
nenechme je dlouho v poli státi.
Kde jste ženci? pospěšte do pole,
ať již máme obilíčko dole.“

Děti: „Nestújte mládenci pod okny“

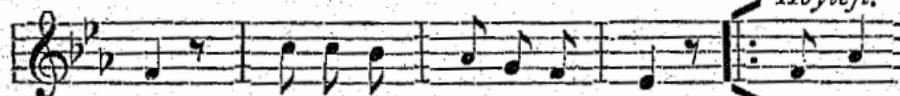

Žen-co-vé na-sadme ko-sy své a pojďme

o - bi - lí žít, ať můžem, dokud je pěkný

Hbytěji.

čas, honem je v stodole skrýt. Rychle,

rychlé, po-spěšme ve - se - le, rychle, rychle,

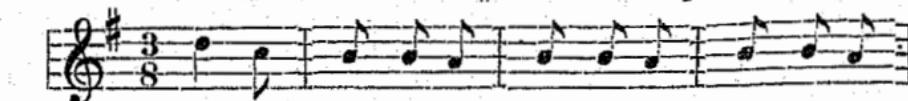

po-spěšme si!

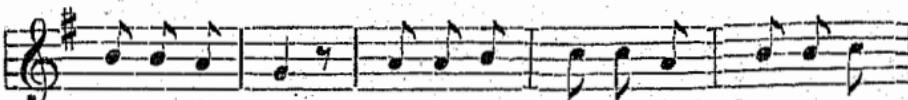
Rolník: Nyní, povřisla když připravena jsou,
můžeme hned začít práci svou.

Děti: Živě.

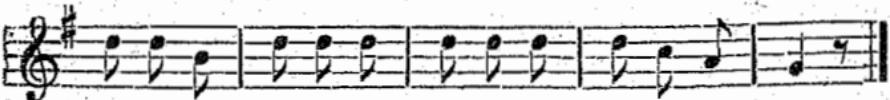
„Já mám chaloupku na vršku“

Na - še o - bi - lí, na po - li již le - ží

po-se-ka - né, v snopy je u - važme, v mandele

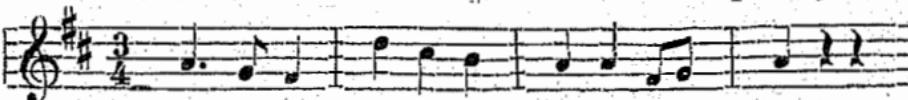

u - ložme, do-mů je od-ve-zou ko-ně vra - né.

Rolník: Kočí, nyní rychle s vozem seď,
at úrodu domů dovezem!

Děti: Vážně.

„Má zlatá Mařenko pozoruj tó“

Za-přáhněm do vo-zu buj-né ko - né,

o - bi - lí ne-bu-de tězké pro ně. Sedněme

A musical score for a folk song in G major, common time. The lyrics are in Czech and describe a scene in a barn. The melody consists of two staves of music with corresponding lyrics below each line.

žen - ci na-ho - ru, za-pěj-me so - bě
pospo - Ju. At se to roz - lé - há v ši-rokém
ú - do - lí, když všecky za-pějem: „Hejsa, ú - ro - da
po - že - hná - na.“

Rolník: Již jsme tady ve stodole,
at je hned obilí dole,
do přístolku je srovnejte
a do mlácení se dejte!

Děti: Krátce. „Já mám koně“

A musical score for a folk song in G major, common time. The lyrics are in Czech and describe children working in the barn. The melody consists of two staves of music with corresponding lyrics below each line.

Rychle mlatci, vemte ce-py, ku prá-ci je
čas; at to zvoní: klipy, klepy, at nám sy-pe

A musical score for a folk song in G major, 2/4 time. The lyrics are written below the notes. The melody consists of two staves of four measures each, followed by a repeat sign and another staff of four measures.

klas; bu-de zr-ní pl-ný mlat, ne-bu-de-me
tr-pět hlad; af to zvo-ní: kli-py, kle-py,
ku prá-ci je čas.

Rolník: Vymlácené obilíčko, vymlácené obilí,
již jsme si to chaso pilná, již jsme si to odbyli.
Do pytle ted zrní dejme,
na cestu se k mlýnu mějme,
af nám mlynář smele hned
mouku bílou jako květ.

Děti: Volně.

„Na Bílé Hoře“

A musical score for a folk song in G major, 3/4 time. The lyrics are written below the notes. The melody consists of three staves of four measures each, followed by a repeat sign and another staff of four measures.

Na vodě je mlýn, ve mlýně ko-la, švarný mly-ná-ři
slyš: hejsa, ho-la! Umel nám mouku, af můžem pé-ci,
umel nám mouku hned.

Rolník i všecky dítky se pnoou ruce:

Mouka lepší nežli zlato,
děkujem Ti Bože za to,
že nám ráčil požehnati
a úrodu hojnou dáti.

Ruka Tvá nám všecko dává,
budiž Tobě věčná sláva.

Hra tato se může hrátí v kruhu i v řadách. Při sloce první nápodobí se setí, při druhé sekání kosou, při třetí vázání, při čtvrté dvě děti jsou koníky a třetí, veda je za uzdu, jest vozkou; objízdějí pak po celou sloku v kruhu kolem. V páté sloce nápodobí se mlácení, v šesté pak, oběma rukama, točení se mlýnského kola. Rozumí se, že vše se musí díti v souhlasném tempu s písni.

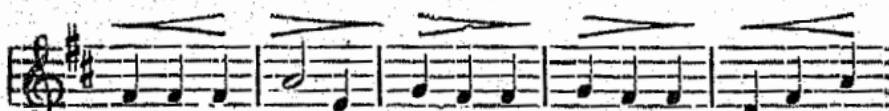
8. Venkovská hospodyňka.

(Hra dle národních písni.)

Dívče hospodyňka sama zpívá: „Červená modrá fiala“

Vstaňte již cha-so z lůžka ven, z lůžka ven,

kohout zas ví-tá nový den, nový den, kohout zas

ví-tá no-vý den.

Hoch, představující kohouta, dvakrát zakokrhá.

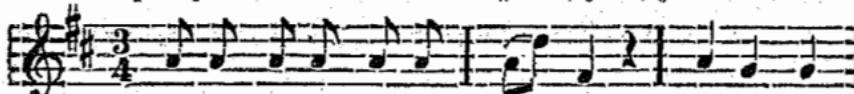
Děvčátko všecka: S Bohem všecko začínejme,
na modlitbu vždycky dbejme,
k modlitbě je dříve čas,
potom teprv k práci zas.

(sepnou ruce)

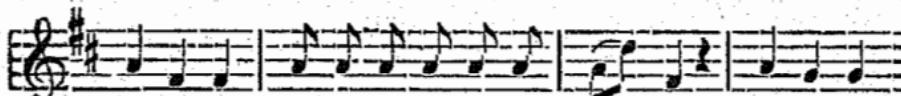
Protož Božíčku náš milý,
dej, bychom dnes štastny byly.

Hospodynka: Teď se do kůrníka podíváme
a slepičkám zrní nasypáme.

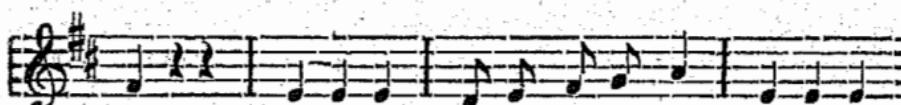
Děti zpívají: „Jede, jede, jede Laudon“

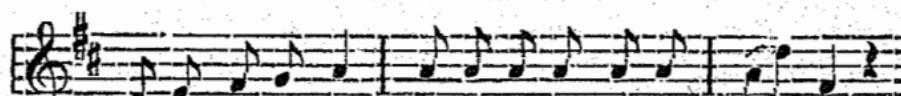
Pi, pi, pi, pi, pi, pi, slí - pky, ne-su vám

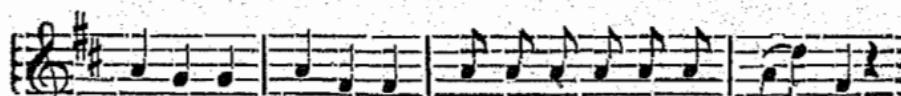
zr-ní-čka, pi, pi, pi, pi, pi, pi, slí - pky, za va-jí-

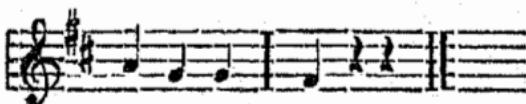
čka. Sle-pi-čky fu, fu, fu fu, fu, ku-řátka,

fu, fu, fu, fu, fu. Po-bě-hněte honem ke mně,

pro pěknou pšeničku, pobě-hněte honem ke mně,

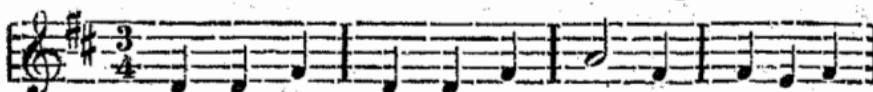

pro zr-ní - čka.

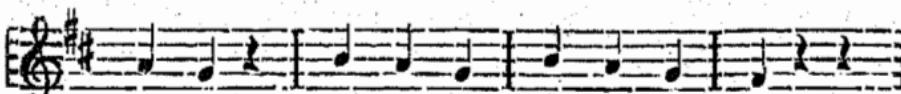
Hospodyňka: Nyní na pastvu vyžeňte stádo,
víte, na louce, že bývá rádo,
proskáče se hodně, vyskotačí,
sotva mu ta louka někdy stačí.

Děti: Zvolna.

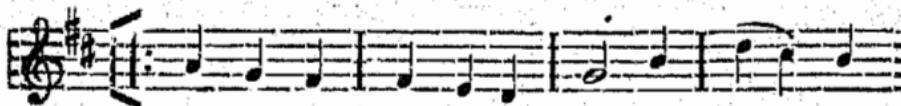
„Bim, bam, bum, pas se ovečko“

Bim, bam, bum, bim, bam, bum ! Pas se, kra-vičko,

pas se, hle čerstvou tra - vi - čku máš;

až se jen do sy-ta na - pa - seš, pak

ty nám zas mlé - ko dáš.

Hospodyňka: Kravičky nám mléka daly,
sebeřeme smetanu;
utlučem z ní máslo dobré,
ať nemáme pohau.

Děti: Veselé.

„Sklivánek je malý ptáček“

Másni-ci sem dejte čistou, másla bude dost. Aj,

má-sla bu-de dost, po-dáme je s chlebem, so-lí,

když k nám přijde host, hoj! když k nám přijde host.

Stlučeme-li hodně mnoho, nebudem se rmoutit z toho;

po-sví-ce-ní již, hoj! táhne blíž a blíž.

Hospodynka: Nyní umejte se hbitě,
z rukou čistých rádi jíme,
kdo čistotu nemiluje —
o toho my nestojíme.

Děti: Mírně:

„Já jsem z Rakovníka“

Do-bry tvaroh máme, sejr-ky u-dě-láme,

Musical notation for the first part of the song, featuring a treble clef, a key signature of one sharp, and a common time signature. The lyrics "roz-mi-lý ta-tí-čku, vždyť ti chutnaj' k pivíčku." are written below the notes.

roz-mi-lý ta-tí-čku, vždyť ti chutnaj' k pivíčku.

Hospodynka: Kde jsou konve? rychle k studnici,
ať již vodu navážíme sobě,
spusťme okov s válce, do hloubky —
vždyť ji potřeba je v každé době.

Děti: Mřně.

„Za vodou, za vodou“

Musical notation for the second part of the song, starting with "Na-vá-žím". The lyrics "Na-vá-žím ze studny čerstvé vo - dy," are written below the notes.

Na-vá-žím ze studny čerstvé vo - dy,

Continuation of musical notation for the second part of the song.

u-me-jem po-dlahu, ta-ké schô-dy, koňům v žlab

Continuation of musical notation for the second part of the song.

i kravám jí na-li - jem, však my též vo-di-čku

Continuation of musical notation for the second part of the song.

rá-dy pi - jem.

Hospodynka: Když se člověk vypracuje,
pak má také k jídlu chut;
začneme již svoji práci,
každá na svém místě bud!

Děti: Rychle.

„Sil jsem proso“

Ne-ní ča-su, ma-řit chvílky, do prá-ce se

dejme, na buchty a na kne-dlíky rychle zadě-

lej-me. Š pole přijdou hla-do-vi, ať jsme s jídlem

ho-to-vy; ho-nem do to-ho a vše bu-de

ho-to-vo.

Hospodynka: Po práci se nyní posadíme,

co jsme uvařily spolu sníme.

Jak je odpočinek nám teď milý,

že jsme pracovity, pilny byly.

Nyní pánu Bohu díky vzdejme,

že nám všecko dává, vzpomínejme —

pak zas ku práci se mějme čile,

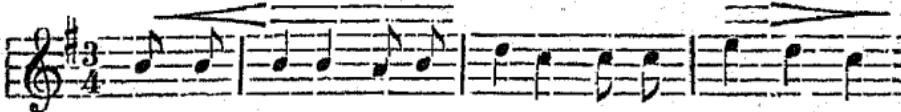
práce nám vždy sluší, družky milé!

Hra tato se může hráti v lavicích, jen děvče představující hospodyňku, stojí před nimi. Při tom, když zpívá hospodyňka sama první písni, položí děti hlavy na ruce, jako by spaly; po jejím zpěvu se vzbudí. Při zpěvu druhém mohou všecka děvčata nápodobit sypání zrní slepicím, při zpěvu čtvrtém pohybují se, jakoby tlounky v máselnici máslo. Při páté písni pohybují rukama, nápodobice dělání syrečků, při šesté jakoby stáčely okov do studny. Při zpívání sedmé písni nápodobí děvčata vydělávání těsta.

9. Anděl strážce.

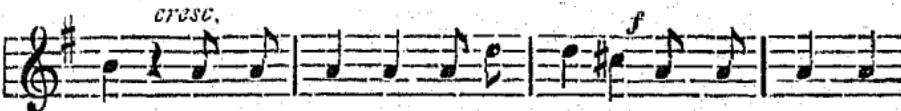
Zvolna.

Al. Šveistyll.

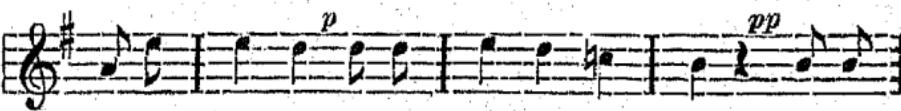

I. Na trá - vní - ku, me - zi kvítím děvčá - tko si sdří-

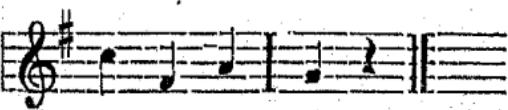
cresc.

mlo; že tam had jest je - do - va - tý, že tam had jest

je - do - va - tý, to - ho si ne - vší - mlo, to - ho

si ne - vší - mlo.

2. Had se připlazil až k němu,
dítě posud v snění,
[nad ním však jest anděl strážný
v neustálém bdění.]

3. Svatou rukou hada zahnal;
dítko posud spalo,
[ve snách sobě s andělíčky
překrásnými hrálo.]

10. Koleda.

I.

Zbožně.

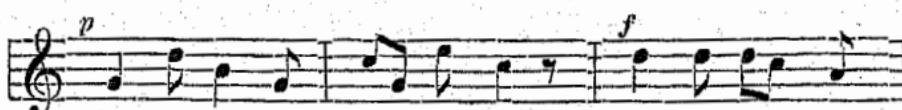
Nápěv od Al. Šveistylla.

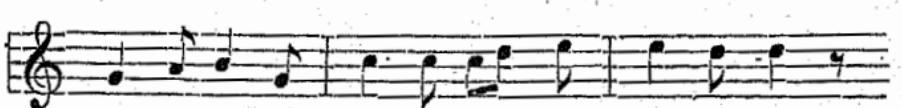
I. Ne-me-skej-me, dí-tky mi-lé, k jesličkám se

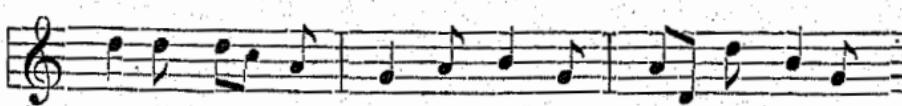
po-sta-vit, ma-lé, krá-sné Je-zu-lát-ko

s an-dě-lí-čky po-zdra-vit. Sva-tý Jo-sef

s Ma-rií pan-nou, nad Je-ží-škem ple-sa-jí,

an-dě-lé mu-ve ob-la-cích, zpě-vem chválu-

Dětská zahrádka.

vzdáva - jí, Ne - me - škej-me, dít - ky mi - lé,
 k je-sli-čkám se po - sta - vit, ma - lé, krá - sné
 Je - zu - lát-ko s an-dě - lí - čky po-zdra-vit.

2. Pastouškové nesou dary:

mléko, med a peřinky,
 by děťátko mělo jísti,
 nezábly je ručinky.
 My, Ježíšku, jsme chudičké,
 nemáme co podatí,
 abysi nás rád měl vždycky,
 clicem se dobře chovati.
 Nemeškejme, dítky milé,
 k jesličkám se postavit,
 malé, krásné Jezulátko,
 s andělíčky pozdravit.

II. Koleda.

Pobožně.

Nápěv od Al. Šveistylla.

i. Na ne - bi an - dě - lé zpí - va - jí ve - se -

A musical score for a Czech folk song. The music is written in G major with a common time signature. The vocal line consists of two parts: a soprano part and a basso continuo part. The soprano part starts with a melodic line featuring eighth and sixteenth notes. The basso continuo part enters with a harmonic line, indicated by a bass clef and a bass staff. The lyrics are written below the music, corresponding to the vocal parts. The lyrics describe a scene where a shepherd boy is singing and a small lamb is looking at him.

le, zpí - va - jí ve - se - le, že v je - slích
dě - fát - ko, ma - lé Je - zu-lát - ko, spo - čí - vá
spa - ni - lé. Spo - čí - vá dnes pře - spa - ni -
le. Spo - čí - vá dnes pře - spa - ni - le, spo -
čí - vá dnes pře - spa - ni - le.

2. Pastýři spěchají,
[dary mu dávají.]
Z Jezulátka tváře
svítí zlatá záře,
[ručky jim žehnají.]
[Ručky svaté je žehnají.]

3. Tři králové z dálí,
[po něm též se ptali.]
Až jim hvězda cestu
ukázala k městu,

[dary své mu dali.]

[Dary své mu tam pak dali.]

4. Co my tobě dáme?

[samý nic nemáme.]

Čistounkou dušičku,

jako holubičku,

[Tobě zachováme.]

[Dušinku svou zachováme.]

Opakování 5., 6. taktu; též 11., 12. musí být tak slabé, jako ozvěna.

12. Pochod.

(Vánoční.)

Nápěv od Al. Šveistylla.

Ve-se-le já - sej-me, mi-le-né dítky, sníh necht si

po - krý-vá stu-de-ný kraj, třeba ted na lukách

ne-by-ly kvítky, přece my v srdcečku máme dnes máj.

Trio:

La, la, la, la. Všecko se ra-du-je, všecko se

Pochod
da capo.

13. Píseň co poděkování.

Volně.

Nápěv od Al. Šveistylla.

bo - žný se roz-ko - ší mu tře-se a
je - ho hlásek po - bo - žný se roz-ko - ší mu
tře- se.

2. Tak naše malé srdéčko
se radostí nám chvěje;
[„Zaplat vám Pán Bůh nastokrát“!
Vám vysloviti spěje.]

Celá písň zpívá se velmi slabě, jen třetí řádek druhé sloky zpívá se velmi silně.

Ríkáni.

I. O nalezeném jablíčku.

(Říkání pro dvě dítky.)

Děvčátko, majíc na ruce košíček s jablíčkem, hopkuje si a zpívá píseň „O kůzlátku“ číslo 5. Po zpěvu hledá jablíčko v košíčku, které jí bylo však při skákání vypadlo. Když je nenalézá, pláče a praví:

Děvče: „Ach, kde je moje jablíčko? —
ted ještě tady bylo,
jistě, že při mém zpívání,
mi někde vyskočilo.“

Hošik, jenž vyjde nyní teprv z lavice, uhlídá jablko:
„Kdes se tu vzalo jablíčko? —
někdo tě jistě ztratil,
 já tady počkám chvílenku,
 kdyby se pro tě vrátil.“ —

Čeká chvíliku, dívaje se na vše strany, pak jablko zvedne a čisti:

Hoch: „Když nikdo pro tě nepřišel,
jsi nyní celé moje! —
 já si tě pěkně očistím,
 tvářičky otřu tvoje.“

„Jsi jistě sladké jako med,
to bude pochutnání! —
 přišel jsem k tobě náhodou,
 jenom tak z nenadání.“

Hoch schová jablko do kapsy. Přijda ku plačící dívce ptá se ji:

Hoch: „Co se ti stalo dívenko? —
jen mi to pověz radši
a utři si své očičky;
co pak je ti tak k pláči?“ —

Hoch jí utírá oči svým šátkem. Dívka odpovídá plachtivým hlasem:

Dívče: „Ach jak pak nemám plakati? —
Po cestě jsem si hrála
a ztratila jsem jablíčko,
co matinka mi dala.“

Hoch ukazuje jablko děvčeti:

Hoch: „Není to ono? — pohled jen,
já jsem je tamhle našel,
nevěděl jsem čí asi je,
když nikdo pro ně nešel.“

Dívče radostně: „Ach, to je ono jistotně,
co v košíčku mém bylo,
hle jak je pěkně červené —
a leskne se až milo! —“

Hoch jí je podává: „Tu máš, a papej, maličká!
vždyť já je nechci míti,
že mohl jsem je vrátit zpět,
má duše radost cítí.“

Dívče: „Děkuji tobě, hošičku! —
již nechám toho pláče;
zas moje malé srdíčko
mi veselostí skáče.“

2. O loutce.

(Říkání pro čtyry dívky.)

Matka: „Pánbíček tam na nebesích
vždycky se těšívá,
kdykoli na hodně dítky
na svět se podívá.

Mám z vás také potěšení,
když se rády máte
a se vždycky v laskavosti
spolu porovnáte.

Loutku přinesla jsem hezkou
a tu chci vám dátí,
byste po učení pilném
mohly si zahráti.

(Dá větší dívce loutku do ruky, načež odejde.)

Liduška: Ukaž mně tu loutku, Berto,
není jenom tvoje,
nám oběma je koupena,
proto je i moje!

Berta: Já jsem starší! — budu paní
a ty služkou — chceš-li,
neumiš ji ani chovat,
pomačkáš jí mašli.

Snadno bys ji upustila,
utrhlala jí nohu,
proto ti ji, milá Lidko,
půjčiti nemohu.

Lidka: Vida! — na velikou paní
chceš ještě vždycky hráti,

já mám vařit, mejt, uklízet
a pro tebe práti.

Jsi již k hrani trochu velká,
vem punčochu radši,
loutku, tu nech ale pro mne,
já jsem mnohem mladší.

Berta: Blázinek bych věru byla,
abych ti ji dala,
však si též ráda zahraju,
vždyť jsem ještě malá.

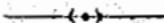
Růženka: Družky milé, co to slyším ?! —
vy ani nevíte,
jak vám to pranic nesluší,
když se hašteříte.

Zajisté vaše matička
kdyby to slyšela,
že by se za svoje dítky
velmi zastyděla.

Loutka patří vám oběma,
společně si hrejte,
podejte si pěkně ruce,
více se nehádejte.

Obě sestry, když si byly podaly ruce a daly si po hnbičce:
Máš pravdu, milá Růženko,
obě jsme chybily,
že jsme k sobě tak velice
neústupny byly.

(Vezmou loutku, každá za jednu ruku a vedouce ji, odcházejí do
lavic. Růženka za nimi.)

3. O doktoru.

(Říkání pro tři dítky.)

Toniček: Ach, moje drahá matinko,
mně na prsou tu píchá,
dnes po celou noc nespal jsem
a těžko se mi dýchá.

Matka: Ba máš zlý kašel, Toničku,
to nemůžem tak nechat,
musíme k panu doktoru
na dobrou radu spěchat.

Toniček: O matinko, tam nechodíme,
já velmi se ho bojím,
radši tě budu poslouchat
a snad se opět zhojím.

Matka: Pan doktor je muž učený,
on umí léky vařit,
že se ti po nich brzyčko,
zas lépe bude dařit.

Pojď jenom, pojď a neboj se
on dětičky rád vidí,
však ten je hloupý, kdo se vždy
před každým bojí, stydí.

Doktor: Vítám vás, matko rozmilá!
váš synáček má kašel? —
Kde pak jsi ho ty klučino,
kde pak, že jsi ho našel? —

Oč že jsi běhal, čtveráku,
a napil jsi se mnoho,

však vícekrát to nedělej,
ted vidiš co máš z toho! —

Jen pojď sem blíž a neboj se,
podej mi ručku svoji,
(pozoruje tepnou dívá se při tom na hodinky)
však ona se ta nemoc tvá,
dá Pánbůh zase zhojí.

Zde tento lék je hořký sic,
však chceš-li zdráv zas býti,
musíš ho podle předpisu,
každý den ráno pítí.

Matka: Děkujem pěkně za radu,
již ráčil jste nám dáti;
Toníček je vždy poslušný
a bude užívati.

Toníček: Matinko, já tě poslechnu
a budu ten lék pítí,
ať si je hořký jakkoli,
vždyť zdráv chci zase býti.

4. U jeslí.

(Říkání pro tři dítky.)

Hoch a děvče držíce se za ruce přistoupí k jeslím:
„Ty náš roztomilý Ježíšku,
obrat k nám svou svatou hlavičku,
přicházíme Tebe pozdraviti
a se s Tebou' mile potěšiti.
Ležíš sladce u své matinky,
láskou k nám září Tvé očinky.

Hoch sám, se pua ručky:

Pohlédni též ke mně Ježíšku,
mám na Tebe malou prosbičku,
vyslyš mne, vždyť Ty jsi mocný Pán,
tam na nebi, máš svůj zlatý stan;
Ty vš, že mám otce dobrého,
dej mi hodně zlata pro něho !

Děvče též tak: Ty můj roztomilý Ježíšku,
vyslyš také moji prosbičku!

Předobrá je moje matička,
ale ubohá je chudička,
dej mi pro ni perle, dykytové šaty,
aby byla krásná od hlavy do paty.

Obě děti rozestoupí se:

Předrahá matinko! jak tě rády máme,
právě sobě na tě také vzpomínáme.

Matka, jež mezi ně vstoupí:

Vy mé roztomilé, upřímné dětičky,
slyšela jsem obě vaše modlitbičky;
těší mne velice, že nás rády máte
a se u Ježíška za nás modlíváte,
ale mnoho zlata není nám potřeba,
jen když máme vždycky do sytosti chleba.

Krásné šaty také nechci, dítky, míti,
nechci se perlami nádhernými skvíti,
ale zdraví stálé, to nám račíž dáti,
abychom vždy mohli pilně pracovati.
Ježíšek dětičky chudé též miluje
a když jsou poslušny tak jim naděluje.
Poklekněme dítky, prosme jej o zdraví,
to ostatní On sám rukou svou upřaví.

Všichni tři pokleknou:

Ty milý Ježíšku, modlíme se spolu,
pohled na své dítky s nebe svého dolů.
Nechceme bohatství, ale zdraví stálé,
budem živi skrovně, k Tvojí cti a chvále.

— ↔ —
5. O o h n i.

(Říkání.)

Dítě: „Znáte, milé dítky, oheň?“ —

*Všecky dítky: „Známe, malý příteli!“
(Známe, milá dívence!)*

*Dítě: „Nač pak je nám užitečný,
milé dítky, víte-li?“
(Povězte mi hnědlinko.)*

*Všecky: „Maminka ho potřebuje
když nám oběd připravuje.“*

*Dítě: „Ano, při vaření musíme ho míti,
v lampě také večer jasně svítí.“*

*Všecky: „Oheň sluhou kovářovým sluje,
vždyť železo rozpaluje.“*

*Dítě: K mnoha věcem potřebný je nám,
však to ví z nás každý dobře sám.
Že nám může být však také škodlivý,
o tom vám ted povím příběh pravdivý. —
Jistý hošik, jmenoval se Eda,
byl vám často velký neposedal.
Jednou při večerní době
našel sirky, myslel sobě:*

Udělám to jako maminka
roztopím ta naše kamínka!
Počal sobě se sirkami hráti,
měl však vědět, co se může státí! —
Škrtal, škrtal nimi neustále,
až mu chytil oděv nenadále. —
Než se matky dovolal,
oheň na něm plápolal.
Ulekala se a poděsila,
s namaháním oděv uhasila,
řekla: „Hochu, co se s tebou dělo? —
vždyť máš popálené celé tělo!“ —
Trvalo to potom dlouhý čas,
než byl zdrav a mohl chodit zas. —
Jaké naučení můžem z toho vzítí? —

Všecky: „Že by se nám mohlo taktéž dítí.
Oheň není hračkou pro děti! —
to si uschováme v paměti.“ —

— ↔ —
6. Kdo to je?

Dítě: „Divný mužík v učouzeném kroji,
děti hloupé se ho často bojí,
koště nosí, žebrík přes ramena,
tvář jeho je stále začerněna.
Věru není zaplacen dost draze,
bez něj chytily by často saze,
on však komín vymete tak krásně,
že zas v kamnech hoří oheň jasně.
Obyčejně, když v komíně bývá,

hučí si a někdy také zpívá.

Víte-li pak kdo má taký zvyk?“ —

Všecky: „Kominik!“ —

Dítě: „Uhodly jste, je to kominík.“

7. Chlapec a pavouk.

Karlík sobě vyšel,
aby si proskočil,
tu na dvoře v koutě
pavučinu zočil.

„Ohyzdný pavouku
v té hebounké síti,
to dnešní sluníčko
naposled ti svítí.

Už jsi na tom světě
dost mušek umořil,
jest čas, abych tebe
za to já pokořil.“

„Rozmysli si, hochu,
co to chceš dělati,
vždyť se hned nemusíš
tak na mne hněvati.

Karel řeč pavouka
sobě rozvažoval,
potom mu odpustil
a život daroval.

Za to já nemohu,
že jsem tak ošklivý,
třeba chytal mouchy,
přec jsem spravedlivý.

Ptáčník chytá ptáky
na lepké vějíčky,
rybář zase loví
do sítě rybičky.

Proč bych já též nesměl
potravy si hledat
a u svojí sítě
vždy na stráži sedat?

Prosím tě, nemuč mne,
nech mne při životě,
líbí se mi přece
na tom božím světě.““

8. Potrestaná všetečnost.

Byla zima, mrazík palčivý,
cesty plny sněhu,
Naninka šla domů ze školy
v rychlém, chvatném běhu.

Bliže kašny zmrzly kaluže;
kolem hoši stáli;
jedni po klouzačkách klouzali
a druzí se smáli.

Bylo radostí tu, veselí,
dovádění, křiku,
Naninka též byla všetečná,
šla k nim do povyku.

„Pusťte, hoši, však to dovedu,“
Naninka k nim řekla,
„že tu klouzačku vám přejedu!“
v tom se ale smekla, —

a již z nosu, ejhle! — krve proud.
Hoši co tu stáli,
řekli: „Vidíš, proč jsi všetečná!“
ještě se jí smáli.

Dědeček, co šel tu okolo,
pravil: „Kde jsou hoši,
tam děvčátkům hodným, poslušným,
hráti si nesluší.“

9. Štědrovečerní říkání.

I.

Ježíšek dnes stoupá s nebe
do každičké světničky,
navštěvuje hodné lidi
a poslušné dětičky.

Dárky své jim potom dává
by na Něho myslily,
setrvaly vždycky v dobrém
a rády se modlily.

Nevím jestli Jezulátko
na mne také vzpomnělo,
když s dárečky k hodným dětem
s nebe dolů letělo.

Vám však přeju, můj tatínku,
moje drahá matičko,
by Vám Ježíšek daroval
štěstí a též zdravíčko.

10. Štědrovečerní říkání.

II.

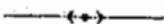
Můj rozmilý, dobrý tatíčku,
sehni se a dej mi hubičku. —
Chci Ti něco říci, poslyš jen,
že dnes velký svátek, štědrý den!
Ježíšek, co teď je v nebíčku,
slétne do každého domečku

a pro hodné, malé dětičky,
nese okrášlené stromečky.
Na toho my dneska myslíme
a na dádky se již těšíme.
Ježíšek, když dítkem ještě byl,
matičku svou nikdy nezlobil.
Já chci také hodným dítkem být
a vás chováním svým potěšit.
Tebe i mou milou matičku
chci vždy chovat ve svém srdíčku.
Mějte mne též rádi, prosím Vás,
ne jen nyní, ale v každý čas.

II. Hodnostáři, při slavnostní návštěvě.

Vašnost velmi maličkým vždy přeje,
proto se nám očko jasně stkvěje;
radost máme, že Jste ráčil zase
potěšit nás v tomto slavném čase.
Ježíšek, co s nebíčka teď hledí,
ten tu naší radost dobře vidí.
Když na světě ještě putoval
on nás dítky také miloval.
Usmíval se a povídal jemně:
„Nechte přijíti maličkých ke mně!“
pak hodné dítky na klín bral
a svatou rukou požehnal.
Jak se asi z toho raduje,
že nás dosud někdo miluje.
Děkujem Vám, mnohovzácní páni,
že se staráte tak bez ustání
o dušičku, také o tělo,

aby hlad a zimu nemělo.
Ježíška, jenž dnes se narodil,
chceme prosit ze všech svojích sil,
aby Vás též hodně miloval
a Vám mnoho blaha daroval.

12. Velevzácní pánové!

I.

Venkù zima, sníh a mrazy,
zde však jako v letě;
hlaviček tu převeselých,
jako poupat v květě.

Žehná pánum dobrodincům
za tu Jejich starost,
odmění Jim, nám že dětem
učinili radost.

Vždyt Ježíšek hledí na nás
v milém usmívání,
a udílí všem přítomným
svaté požehnání.

My pak chceme za tu lásku
hodnými vždy býti
a Vás, velevzácní páni,
vždycky rády míti.

13. Velevzácní pánové!

II.

Děkujem Vám, vzácní páni,
za laskavé poslouchání.
Jen když spokojenost malou projevíte,
velice nás dítky věru potěšíte.

Slibujem Vám bez nucení,
ku vlastnímu potěsení,
nején, že se chceme učiti vždy dále,
ale že též hodny budem neustále.

14. Veršíky, při stavění věcných forem.

1. Stolice.

Když se dlouhou chůzí
tuze unavíme,
tu se na stolici
rádi posadíme.

2. Stůl.

Dřevěný stoleček
v pokoji stává,
na něj se snídaně
a oběd dává.

3. Postel.

V postýlce čistounké
pěkně se leží;
do peřin dáváme
vždy husí peří.

4. Pohovka.

Čalouník pohovky žíněmi vycpává,
proto se v nich hezky a měkce sedává.

5. Zrcadlo.

V zrcadle se dobře vidíme,
když se češem nebo strojíme.

6. Lavice.

Lavice dřevěné ve škole stávají,
do nich si dětičky k učení sedají.

7. *Kamna.*

Do kamen když dříví, uhlí dáme,
v pokoji jak v letě teplo máme.

8. *Plotna.*

Když pod plotnou zatopíme,
můžem' na ní jídlo vařiti;
v troubě na pekáči péci
jitrnice, ryby smažiti.

9. *Vana.*

Vanu dělá bednář, obruč na ní dává,
bud je ke koupání, nebo se v ní prává.

10. *Dům.*

Ptáček bydlí v hnizdě,
zajíc v dutém stromě,
ovečka v ovčinci,
lidé ale v domě.

11. *Schody.*

Schody ze dřeva i z kamene se dělají,
nepozorné dítky často na nich padají.

12. *Zahrada.*

V zahradě rostou stromy a kvítí,
slunéčko na ně teplounce svítí.
Na cestách písek žlutavý leží
a kolem pučí travička svěží.

13. *Besídka.*

V besídce je milo dlíti,
když slunéčko vřele svítí;

porostlá je révou vinnou
neb se po ní zvonky vinou;
uvnitř lávka, stoleček,
kolem pěkný chládeček.

14. Studna.

Ve studni je voda k pití,
na vaření a též k mytí.

15. Holubník.

Holubník je malý domek,
v němž holubi bývají;
ve dne kolem poletují
a zrnéčka sbírají.

16. Věž.

Vysoká věž u kostela stává
a v ní velké zvony jsou,
které svojím libozvučným hlasem
ku modlitbě lidí zvou.

17. Kostel.

Do kostela chodíváme
prositi tam Pánbíčka,
aby zdraví nám zachoval
a dal hojnost chlebíčka.

18. Varhany.

V kostele na kruchtě
varhany bývají,
lidé při jich zvucích
pohožně zpívají.

19. Kříž.

Kříž bývá na věži,
u hrobu též stává,
také před modlitbou
vždycky se dělává.

20. *Pomník.*

Z kamene se pomník vytěsává,
a pak hodným lidem na hrob dává.

21. *Kaplička.*

Kaplička se svatou sochou
často stává v poli, v lese,
tam pobožné dítko rádo
věnec z vonných květin nese.

22. *Brána.*

Kamenná je brána do města,
vrata její pobita jsou plechem;
slávobrána však je věnčena
chvojí, květy a hebounkým mechem.

23. *Most.*

Pevné mosty staví lidé,
kde je voda velká;
dřevěné jen kladou lávky
tam, kde voda mělká.

24. *Vlak.*

Vlak ujízdí rychle,
parostroj ho táhne;
za malou již chvíli
zrak ho nedosáhne.

25. *Tunel.*

Tunel do skály když kopou,
dá to lidem práce moc,
když pak vlak v něj náhle vjede,
zdá se kolem čirá noc.

26. *Trůn.*

O velkých slavnostech
král sedá na trůnu,
žezlo má v pravici
na hlavě korunu.

PRÁNÍ.

I. Drahý tatíncu !

Bratříček je maličký
a sestřička taky;
můj tatíncu rozmilý
ke mně obraf zraky.

Já jsem Tvůj syn nejstarší,
za všecky chci přáti,
aby Tobě Pánbíček
ráčil zdraví dátí.

A my chceme hodné vždy
a poslušné býti,
Tobě život ozdobit
jak tu louku kvítí.

2. Drahá matinko !

Kdybych uměla čarovat,
tu Vaše okolí
bych pro Vás celé změnila.
v květoucí údolí.

A tam by bylo zlata dost
a drahé kamínky
by svítily se na cestách
mé drahé maminky.

Já čarovat však neumím.
Za zlato přijměte
jen poupě — vřelé srdcečko
od Svého dítěte.

Rozmilá, drahá matinko,
ted ještě hubičku! —
a já se za Vás pomodlím
k dobrému Pánbíčku.

3. Drahocenný tatíncu!

Již se přiblížila
doba Tvého svátku,
nemám však ničeho
pro Tě na památku.

Jako to sluníčko,
co naší zem hřeje,
tak se Tvoje očko
na mne vždycky směje.

Však za tolik lásky
jak mám děkovati? —
Chci se po rok celý
za Tě modlívati.

4. Předrahá moje matičko!

Předrahá moje matičko!
jen poslyš moje přání;
nahlas mi klepá srdíčko,
nemá dnes žádné stání.

My nemůžem Ti mnoho dát,
však z toho se těšíme,
že každodenní modlitbou
Ti štěstí vymodlíme.

5. Rozmilá tetinko!

(Pěstounce.)

Vy obracíte pečlivě
vždy k nám svůj přelaskavý zrak,
Vy s láskou k nám se chýlíte
a předobrá Jste vždycky tak! —

My budem prosit Pánbíčka,
by za to zas Vám štěstí dal
a pro ty Vaše dětičky,
Vás stále zdravou zachoval.

6. Velectený pane kmotře!

Vy se na nás vždycky
laskavě smějete,
protože nás dítky,
vřele milujete.

Co Vám za tu lásku
máme však podat? —
budeme se vždycky
jen dobré chovati.

Pánbůh ať Vám za to
dá své požehnání —
blaho Vás provázej
vždy, až do skonání.

7. Drahá tetičko!

Předrahá naše tetinko,
Vy svátek svůj slavíte;
o kéž se z mojích slovíček
jen trochu potěšíte.

Já přicházím dnes přáti Vám,
by v dlouhém, blahém žití
Jste měla tolik radostí,
co hvězdiček se třptytí.

A tolik krásných chvíleček
co květů v jarním luhu;
já též se o to přičiním
jak dovedu a mohu.

—•—
8. Předrahý strýčku!

Ku Tvému svátku drahému,
přišel jsem také přáti.
Bůh račiž Tobě blaženost
a stálé zdraví dáti! —

Neumím slovem povědít,
co všecko Tobě přeji;
ať růží květ a slunce zář
se na Tvých cestách skvějí! —

Pro mne pak prosím zachovej
jen koutek v srdci Svojím,
já chováním svým dokážu,
že Tobě za to stojím.

—•—
9. Milovaná tetinko!

(Pěstounce, při loučení.)

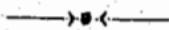
Moje malé srdce
neví pověditi,
předrahá tetinko,
co dnes pro Vás cítí.

Bůh, jenž všady vidí,
čte v mojím srdinku,
jak jsem milovala
vždy naší tetinku.

Ted když se loučíme,
vím teprv co ztrácím;
svoje očko bolné
ještě k Vám obracím.

Vy Jste nám vždy byla
druhou naší matkou,
za to mějtež v žití
každou dobu sladkou.

My si budem s láskou
na Vás vzpomínati
a se k Pánu Bohu
za Váš modlívati.

10. Můj rozmilý strejčínsku!

Můj rozmilý strejčínsku,
já jsem ještě malý;
přece však chci býti též
o Tvůj svátek dbalý.

Přicházím Ti povědít,
že Jsi moje zlato! —
nechci, nežli hubičku
abys mi dal za to.

II. Má tetičko přemilá!

Má tetičko přemilá,
já přicházím k Tobě
říci, že Tě miluji
dnes i v každé době.

Vím, že láskou nemohu
učinit Ti zadost,
chci ale svým chováním
Tobě dělat radost.

12. Přivítání nové matky.

Vítáme Vás matinko
pod tu naší střechu! —
chceme Vám vždy radosti
činit bez oddechu.

Jen když Vy nás sevřete
do náruče Svojí,
pak nás mír a blaženost,
všecky na vždy spojí.

13. Drazí rodičové!

(Novoroční.)

Obracím se k Tobě, Pánbíčku, (sepne ruce).
abys tatínka i matičku
v tomto novém roce napořád
opatroval a měl je vždy rád.

Štěstí Jim dej hojně, zdravíčko,
veselé by měli srdíčko. —
Mou pak bude povždy starostí
bych Vám činila jen radosti.

OBSAH.

I. Hry a písňě.

	Stránka
1. Hra na motýly	7
2. O vodě (říkání se zpěvy)	8
3. Piseň s prostocviky	14
4. O hodné Mařence (piseň)	15
5. Kůzlátko (piseň)	18
6. Říkání se zpěvy (pro tři dívky a hochu)	19
7. Hra na rolníka (říkání se zpěvy)	21
8. Venkovská hospodynka (říkání se zpěvy)	26
9. Anděl strážní (piseň)	32
10. Koleda I.	33
11. Koleda II.	34
12. Pochod (vánoční)	36
13. Piseň co poděkování	37

II. Říkání.

1. O nalezeném jabličku (pro dvě dítky)	41
2. O loutce (pro čtyři dívky)	43
3. O doktoru (pro tři dítky)	45
4. U jeslí (pro tři dítky)	46
5. O ohni (jedno dítko střídavě se všemi)	48
6. Kdo to je? (jedno dítko střídavě se všemi)	49
7. Chlapec a pavouk (pro jedno dítko)	50
8. Potrestaná všetečnost	51
9. Štědrovečerní říkání I.	52
10. Štědrovečerní říkání II.	52
11. Hodnostáři při slavnostní návštěvě	53
12. Velecťení páновé!	54
13. Velevzácní pánové!	54
14. Veršíky při stavění věcných forem (26 čísel)	55

III. Přání.

Stránka

1. Drahý tatínsku	61
2. Drahá maminko	61
3. Drahocenný tatínsku	62
4. Předrahá moje matičko	62
5. Rozmilá tetinko (pěstounce)	63
6. Velectěný pane kmotře	63
7. Drahá tetičko	63
8. Předrahý strýčku	64
9. Milovaná tetinko (pěstounce)	64
10. Můj rozmilý strejčínsku	65
11. Má tetičko přemilá	65
12. Přivítání nové matky	65
13. Drazí rodičové (novoroční)	66

ÚK VŠP HK

100000202095